Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kaheksas koda)

12. juuli 2018*

Konkurents – Keelatud kokkulepped – Elektrikaablite Euroopa turg – ELTL artikli 101 rikkumise tuvastamise otsus – Üks ja vältav rikkumine – Kontrolli teostamise otsuse õigusvastasus – Mõistlik aeg – Hea halduse põhimõte – Isikliku vastutuse põhimõte – Solidaarvastutus trahvi tasumise eest – Piisavad tõendid rikkumise toimepanemise kohta – Rikkumise kestus – Trahvid – Proportsionaalsus – Võrdne kohtlemine – Täielik pädevus

Kohtuasjas T-449/14,

Nexans Prantsusmaa SAS, asukoht Courbevoie (Prantsusmaa),

Nexans SA, asukoht Courbevoie,

esindajad: advokaat G. Forwood, *solicitor* M. Powell, *solicitor* A. Rogers ja *solicitor* A. Oh,

hagejad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Giolito, H. van Vliet ja A. Biolan, hiljem C. Giolito ja H. van Vliet, keda abistas *barrister* B. Doherty,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue esiteks tühistada hagejaid puudutavas osas komisjoni 2. aprilli 2014. aasta otsus C(2014) 2139 (final) [ELTL] artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (Juhtum AT.39610 – elektrikaablid) ning teise võimalusena vähendada neile määratud trahve,

ÜLDKOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: president A. M. Collins, kohtunikud M. Kancheva (ettekandja) ja R. Barents,

kohtusekretär: ametnik C. Heeren,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 21. märtsi 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

I. Vaidluse taust

A. Hagejad ja asjasse puutuv valdkond

1 Hagejad Nexans France SAS ja tema emaettevõtja Nexans SA on Prantsuse õiguse alusel asutatud äriühingud, kes toodavad ja tarnivad maa-aluseid ja veealuseid elektrikaableid.

2 Vee- ja maa-aluseid elektrikaableid kasutatakse vastavalt vee ja maa all elektri edastamiseks ja jaotamiseks. Need liigitatakse kolme kategooriasse: madal-, kesk- ning kõrge- ja ülikõrgepingekaablid. Kõrge- ja ülikõrgepinge elektrikaableid müüakse enamasti projektide raames. Need projektid hõlmavad nii elektrikaableid ja -seadmeid kui ka vajalikku täiendavat varustust ja teenuseid. Kõrge- ja ülikõrgepinge elektrikaableid müüakse kogu maailmas üleriigiliste võrkude suurtele käitajatele ja muudele elektriettevõtjatele peamiselt riigihangete kaudu.

B. Haldusmenetlus

3 17. oktoobri 2008. aasta kirjas tegi Rootsi õiguse alusel asutatud äriühing ABB AB Euroopa Ühenduste Komisjonile mitu avaldust ja esitas rea dokumente piirava kaubandusliku käitumise kohta vee- ja maaaluste elektrikaablite tootmise ja tarnimise valdkonnas. Need avaldused ja dokumendid esitati komisjoni teatise, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2006, C 298, lk 17; edaspidi „leebusteatis“) alusel esitatud trahvide eest kaitse saamise taotluse raames.

4 Komisjon viis pärast ABB-lt avalduste saamist ajavahemikul 28. jaanuarist kuni 3. veebruarini 2009 läbi kontrollid Prysmian SpA ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia Srl-i ning hagejate ruumides.

5 2. veebruaril 2009 esitasid leebusteatise punkti 14 alusel ühise trahvide eest kaitse saamise taotluse või teise võimalusena selle teatise punkti 27 alusel trahvi vähendamise taotluse Jaapani õiguse alusel asutatud äriühingud Sumitomo Electric Industries Ltd, Hitachi Cable Ltd ja J-Power Systems Corp. Seejärel tegid nad komisjonile muid suulisi avaldusi ja esitasid muid dokumente.

6 Uurimise käigus saatis komisjon nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101 ja 102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (ELT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 18 ja leebusteatise punkti 12 alusel mitu teabenõuet ettevõtjatele, kes tegelevad maa- ja veealuste elektrikaablite tootmise ja tarnimise valdkonnas.

7 30. juunil 2011 algatas komisjoni menetluse ja võttis vastu vastuväiteteatise järgmiste juriidiliste isikute suhtes: Pirelli & C. SpA, Prysmian Cavi e Sistemi Energia, Prysmian, The Goldman Sachs Group Inc, Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable, J–Power Systems, Furukawa Electric Co. Ltd, Fujikura Ltd, Viscas Corp., SWCC Showa Holdings Co. Ltd, Mitsubishi Cable Industries Ltd, Exsym Corp., ABB, ABB Ltd, Brugg Kabel AG, Kabelwerke Brugg AG Holding, nkt cables GmbH, NKT Holding A/S, Silec Cable, SAS, Grupo General Cable Sistemas SA, Safran SA, General Cable Corp., LS Cable & System Ltd, Taihan Electric Wire Co. Ltd ja hagejad.

8 11.–18. juunini 2012 osalesid kõik vastuväiteteatise adressaadid, välja arvatud Furukawa Electric, komisjonis haldusmenetluse raames peetud ärakuulamisel.

9 14. novembri 2012. aasta kohtuotsusega Nexans France ja Nexans *vs.* komisjon (T-135/09, EU:T:2012:596) ja 14. novembri 2012. aasta kohtuotsusega Prysmian ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia *vs.* komisjon (T-140/09, ei avaldata, EU:T:2012:597) tühistas Üldkohus esiteks hagejate ning teiseks Prysmiani ja PrysmianCS-i suhtes tehtud kontrolliotsused osaliselt, see tähendab osas, milles

need puudutasid muid elektrikaableid kui vee- ja maaalused kõrgepinge elektrikaablid ja nende muude kaablitega seotud seadmed, ning jättis hagid ülejäänud osas rahuldamata. 24. jaanuari 2013 esitasid hagejad esimesena nimetatud kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse. 25. juuni 2014. aasta kohtuotsusega Nexans ja Nexans France *vs.* komisjon (C-37/13 P, EU:C:2014:2030) jättis Euroopa Kohus selle apellatsioonkaebuse rahuldamata.

10 2. aprillil 2014 võttis komisjon vastu otsuse C(2014) 2139 (final) [ELTL] artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (Juhtum AT.39610 – elektrikaablid) (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

C. Vaidlustatud otsus

1. Rikkumine

11 Vaidlustatud otsuse artiklis 1 täheldati, et mitu ettevõtjat osalesid erinevatel ajavahemikel ühes ja vältavas ELTL artikli 101 rikkumises „vee- ja maaaluste kõrgepinge (ja ülikõrgepinge) elektrikaablite valdkonnas“. Sisuliselt tuvastas komisjon, et alates 1999. aasta veebruarist kuni 2009. aasta jaanuari lõpuni osalesid Euroopa, Jaapani ja Lõuna-Korea peamised vee- ja maa-aluste elektrikaablite tootjad mitme- ja kahepoolsetel kohtumistel ning kontaktides, mille eesmärk oli piirata konkurentsi vee- ja maa-aluste kõrgepinge (ja ülikõrgepinge) elektrikaablite projektide valdkonnas teatud territooriumidel, jagades omavahel turud ja kliendid ning moonutades seeläbi tavapärast konkurentsi (nimetatud otsuse põhjendused 10–13 ja 66).

12 Vaidlustatud otsuses asus komisjon seisukohale, et kartellil oli kaks põhikonfiguratsiooni, mis moodustasid ühe terviku. Täpsemalt järeldas ta, et kartell koosnes kahest osast, nimelt:

– „kartellikonfiguratsioon A/R“, kuhu kuulusid Euroopa ettevõtjad, keda üldiselt kutsuti „R-liikmed“, Jaapani ettevõtjad, keda nimetati „A-liikmed“, ja viimaks Lõuna-Korea ettevõtjad, keda nimetati „K-liikmed“. See konfiguratsioon võimaldas Euroopa, Jaapani ja Lõuna-Korea tootjatel saavutada territooriumide ja klientide jagamise eesmärk. See jaotus toimus vastavalt „koduterritooriumi“ kokkuleppele, mille kohaselt Jaapani ja Lõuna-Korea tootjad hoidusid konkureerimast Euroopa tootjate „koduterritooriumil“ läbiviidavates projektides ning viimased kohustusid mitte tegutsema Jaapani ja Lõuna-Korea turgudel. Lisaks toimus „eksporditerritooriumide“ – mis oli ülejäänud maailm, välja arvatud Ühendriigid – projektide jaotamine, mille osas järgiti teatud ajavahemikul „60/40 kvooti“, mis tähendas, et 60% projektidest oli reserveeritud Euroopa tootjatele ja ülejäänud 40% Aasia tootjatele;

– „Euroopa kartellikonfiguratsioon“, mis hõlmas territooriumide ja klientide jagamist Euroopa tootjate vahel Euroopa „koduterritooriumidel“ teostavate projektide või Euroopa tootjatele määratud projektide suhtes (vt vaidlustatud otsuse punkt 3.3, eelkõige selle otsuse põhjendused 73 ja 74).

13 Komisjon tuvastas, et kartelli liikmed olid kehtestanud kohustuse andmeid vahetada, et järgida jaotuskokkulepete täitmist (vaidlustatud otsuse põhjendused 94–106 ja 111–115).

14 Võttes arvesse rolli, mis oli erinevatel kartelli liikmetel selle elluviimisel, liigitas komisjon nad kolme rühma. Kõigepealt määratles ta kartelli tuumiku, millesse kuulusid esiteks Euroopa ettevõtjad Nexans France, Pirelli & C., varem Pirelli SpA, tütarettevõtjatest ettevõtjad, kes kartellis üksteise järel osalesid (edaspidi „Pirelli“), ja Prysmian Cavi e Sistemi Energia, ning teiseks Jaapani ettevõtjad Furukawa Electric, Fujikura ja nende ühisettevõtja Viscas, ning Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable ja nende ühisettevõtja J–Power Systems (vaidlustatud otsuse põhjendused 545–561). Seejärel eristas ta ettevõtjate rühma, kes kartelli tuumikusse ei kuulunud, kuid keda ei saanud siiski pidada kartelli kõrvalisteks osalisteks, ning liigitas sellesse rühma ABB, Exsymi, Brugg Kabeli ja üksuse, mis koosnes

Sagem SA-st, Safranist ja Silec Cable'st (nimetatud otsuse põhjendused 562–575). Lõpuks leidis ta, et Mitsubishi Cable Industries, SWCC Showa Holdings, LS Cable & System, Taihan Electric Wire. ja nkt cables olid kartelli kõrvalised osalised (selle otsuse põhjendused 576–594).

2. Hagejate vastutus

15 Nexans France'ile omistati vastutus otsese osalemise eest kartellis 13. novembrist 2000 kuni 28. jaanuarini 2009. Nexansi peeti rikkumise eest vastutavaks Nexans France'i emaettevõtjana alates 12. juunist 2001 kuni 28. jaanuarini 2009 (vaidlustatud otsuse põhjendused 712 ja 714).

3. Määratud trahvid

16 Vaidlustatud otsuse artikli 2 punkides c ja d määrati esiteks trahv summas 4 903 000 eurot Nexans France'ile (ajavahemiku eest 13. novembrist 2000 kuni 11. juunini 2001) ning teiseks trahv summas 65 767 000 eurot Nexans France'ile „solidaarselt" Nexansiga (ajavahemiku eest 12. juunist 2001 kuni 28. jaanuarini 2009).

17 Trahvisumma arvutamisel kohaldas komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a ja metoodikat, mis on esitatud suunistes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta trahvi arvutamise suunised").

18 Esiteks, mis puudutab trahvi põhisummasid, siis olles kindlaks teinud sobiva müügiväärtuse vastavalt 2006. aasta trahvi arvutamise suuniste punktile 18 (vaidlustatud otsuse põhjendused 963–994), määras komisjon nende suuniste punktide 22 ja 23 alusel kindlaks osakaalu müügiväärtusest, mis väljendas rikkumise raskust. Selle kohta järeldas ta, et rikkumine oli oma laadilt üks raskemaid konkurentsipiiranguid, mistõttu oli põhjendatud kinnitada raskusest tulenevaks määraks 15%. Samuti suurendas ta kõigi adressaatide raskuskoefitsienti 2% võrra, arvestades nende kogu turuosa ja kartelli peaaegu ülemaailmset geograafilist ulatust, mis hõlmas ka kogu Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) territooriumi. Ka asus ta muu hulgas seisukohale, et Euroopa ettevõtjate tegevus oli palju konkurentsi kahjustavam kui teiste ettevõtjate tegevus, sest lisaks osalemisele kartellikonfiguratsioonis A/R jagasid Euroopa ettevõtja omavahel ära ka elektrikaablite projektid Euroopa kartellikonfiguratsiooni raames. Sel põhjusel määras ta Euroopa ettevõtjate rikkumise raskusest tulenevaks osakaaluks müügiväärtusest 19% ja teiste ettevõtjate selleks osakaaluks 17% (nimetatud otsuse põhjendused 997–1010).

19 Mis puudutab rikkumise kestusest tulenevaid kordajaid, siis määras komisjon Nexans France'ile selleks kordajaks 8,16 ajavahemiku suhtes 13. novembrist 2000 kuni 28. jaanuarini 2009 ning Nexansi kordajaks 7,58 ajavahemiku suhtes 12. juunist 2001 kuni 28. jaanuarini 2009. Ta arvestas Nexans France'i trahvi põhisummade hulka ka lisasumma (trahvi hoiatav osa), mille suurus oli 19% müügiväärtusest. Nii kindlaks määratud põhisummaks sai kokku 70 670 000 eurot (vaidlustatud otsuse põhjendused 1011–1016).

20 Teiseks, mis puudutab trahvi põhisummade kohandamist, siis ei tuvastanud komisjon – kui ABB välja arvata – raskendavaid asjaolusid, mis võiksid kartelli igale liikmele määratud trahvi põhisumma suurust suurendada. Kuid kergendavate asjaolude osas otsustas ta kajastada trahvisummas erinevate ettevõtjate rolli kartelli elluviimises. Nii vähendas ta kartelli kõrvalistele osalistele määratavat trahvi põhisummat 10% ja keskmise osavõtu intensiivsusega ettevõtjatele määratavat trahvi põhisummat 5%. Lisaks vähendas ta täiendavalt Mitsubishi Cable Industriesi ja SWCC Showa Holdings'i põhisummat Exsym'i asutamisele eelnenud perioodi osas ning LS Cable & Systemi ja Taihan Electric Wire trahvi 1%, kuna nad ei olnud ühe ja vältava rikkumise teatud aspektidest teadlikud ja nende eest ei vastutanud. Kuid kartelli tuumikusse kuuluvate ettevõtjate, sealhulgas hagejate trahvi põhisummasid ei vähendatud

(vaidlustatud otsuse põhjendused 1017–1020). Veel vähendas komisjon täiendavalt 2006. aasta trahvi arvutamise suuniste alusel Mitsubishi Cable Industriesi trahvi põhisummat 3% tema tulemusliku koostöö eest väljaspool leebusteatise kohaldamisala (nimetatud otsuse põhjendus 1041).

II. Menetlus ja poolte nõuded

21 Hagejad esitasid hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 17. juunil 2014.

22 Üldkohtu kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldava meetmena esitas Üldkohus (kaheksas koda) pooltele küsimusi, millele neil tuli kirjalikult vastata, ja palus komisjonil dokumente esitada.

23 Kuna Üldkohtu kodukorra artikli 27 lõike 5 alusel Üldkohtu kodade koosseisu muudeti ja ettekandja-kohtunik kuulub nüüd Üldkohtu kaheksandasse kotta (uus koosseis), siis määrati käesolev kohtuasi sellele kojale.

24 Pooled vastasid Üldkohtu küsimustele selleks ette nähtud tähtaja jooksul. Komisjon esitas ühe nõutud dokumendi ja taotles menetlustoimingu määramist muude Üldkohtu välja nõutud dokumentide esitamiseks, milleks olid suuliste avalduste protokollid, mille oli esitanud J-Power Systems trahvide eest kaitse saamise taotluses, mille ta oli esitanud koos Sumitomo Electric Industriesi ja Hitachi Cable'iga. 17. jaanuari 2017. aasta määrusega määras Üldkohtu kaheksanda koja president menetlustoimingu tegemise, et komisjon esitaks need protokollid. Komisjon täitis menetlustoimingu ettekirjutust 24. jaanuaril 2017.

25 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus avada menetluse suulise osa. Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 21. märtsi 2017. aasta kohtuistungil.

26 Hagejad paluvad Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus osas, milles see põhineb Nexans France'ilt õigusvastaselt saadud dokumentidel;

– tühistada vaidlustatud otsus osas, milles järeldatakse, et Nexans France osales rikkumises enne 22. veebruari 2001;

– vähendada nendele määratud trahve summale, mis vastab lühemale kestusele ja väiksemale raskuskoefitsiendile;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

27 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejatelt.

III. Õiguslik käsitlus

28 Hagiavalduses esitavad hagejad nii vaidlustatud otsuse tühistamise nõuded kui ka neile määratud trahvi vähendamise nõuded.

29 Mis puudutab esiteks tühistamisnõudeid, siis palutakse nendes vaidlustatud otsus tühistada täies ulatuses või osaliselt, see tähendab esiteks osas, milles see põhineb Nexans France'ilt õigusvastaselt saadud dokumentidel, ning teiseks osas, milles on järeldatud, et Nexans France osales rikkumises enne 22. veebruari 2001.

30 Tühistamisnõuete põhjendamiseks esitavad hagejad kaks väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikeid 2-4, komisjoni 9. jaanuari 2009. aasta otsust (edaspidi „kontrolliotsus"), kaitseõigusi ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta") artiklit 7 ning teise väite kohaselt on Nexans France'i kartellis osalemise alguskuupäeva kindlakstegemisel tehtud hindamisviga.

31 Mis puudutab teiseks neile määratud trahvide vähendamise nõudeid, siis palutakse nendes Üldkohtul asendada komisjoni hinnang enda hinnanguga, et võtta arvesse vigu, mille komisjon tegi seoses nende trahvide arvutamisel arvestatavate teguritega, milleks olid Nexans France'i rikkumises osalemise kestus ja raskusega seotud koefitsient.

32 Hagejatele määratud trahvide vähendamise nõuete põhjendamisel tuginevad nad lisaks komisjoni veale, mis on seotud hagi teise väite raames vaidlustatud rikkumise kestusega, eraldi väitele, mille kohaselt on trahvisummade arvutamisel kasutatava raskusest tuleneva koefitsiendi kindlakstegemisel tehtud ilmne hindamisviga ja rikutud põhjendamiskohustust ning võrdse kohtlemise põhimõtet.

A. Tühistamisnõuded

1. Esimene väide, et puudub õiguslik alus, rikutud on kontrolliotsust, kaitseõigusi, määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikeid 2-4 ning harta artiklit 7

33 Hagejad väidavad, et teatavad meetmed, mida komisjon võttis etteteatamata kontrolli käigus, mille läbiviimisega 28.–30. jaanuaril 2009 ja 3. veebruaril 2009 nad vastavalt 9. jaanuari 2009. aasta otsusele (edaspidi „kontrolliotsus") pidid nõustuma, on õigusvastased ning et selle käigus komisjoni saadud teavet ei oleks tohtinud haldusmenetluses toimikusse võtta ega sellega arvestada vaidlustatud otsuses.

34 Hagejad heidavad seega komisjoni inspektoritele ette seda, et nad tegid koopiad J-i ja R-i arvutist leitud mitmest e-kirjavahetusest ning koopia J-i arvuti kogu kõvakettast ning et nad võtsid need koopiad endaga kaasa, et otsida nendest hiljem uurimise seisukohast asjasse puutuvaid asjaolusid komisjoni ruumides Brüsselis (Belgia) (edaspidi „vaidlusalused meetmed").

35 Esiteks väidavad hagejad, et sellise tegevusega ületasid komisjoni teenistujad neile määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikega 2 antud pädevust. Eelkõige väidavad nad, et vastavalt selle määruse artikli 20 lõike 2 punktile c ei tohi need teenistujad võtta kaasa dokumente või teha neist koopiaid neid eelnevalt uurimata. Vastasel juhul võiks komisjoni kontroll piirduda pelgalt koopia tegemisega äriühingu kogu infosüsteemist, sealhulgas suurest hulgast dokumentidest, mis ei oma uurimise seisukohast mingit tähtsust, et neid vastavalt enda äranägemisele oma Brüsseli ruumides uurida.

36 Teiseks on hagejad seisukohal, et nende andmete kopeerimine komisjoni poolt selleks, et neid hiljem oma Brüsseli ruumides uurida, väljus kontrolliotsuse tingimustest, mille kohaselt piirdus kontrolli geograafiline ulatus ainult Nexansi ruumidega.

37 Kolmandaks väidavad hagejad, et vaidlusaluste meetmetega rikuti nende kaitseõigusi, kuna nendega takistati võimalust oma huvid maksma panna. Nad leiavad, et kontrolli pikendamine pooleteist kuu võrra takistas tegelikult nende võimalust tõsiselt kaaluda, kas esitada trahvide eest kaitse saamise taotlus, sest selle perioodi jooksul ei olnud võimalik hinnata „olulist lisaväärtust", mis oleks nende esitatul võrreldes juba komisjoni kogutud tõenditega.

38 Neljandaks väidavad hagejad, et kuna käesolevas asjas algas kontroll Prantsusmaal, kuid jätkus Belgias, oleks komisjon pidanud teavitama Autorité belge de la concurrence'i (Belgia konkurentsiasutus) kontrolli jätkamisest selles riigis vastavalt määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 20 lõigetele 3 ja 4.

39 Viiendaks väidavad hagejad, et kuna selliste andmete „massiline" kopeerimine, millega komisjon eelnevalt ei tutvunud, ei kuulu määruse nr 1/2003 alusel komisjoni pädevusse, on selline võetus meelevaldne ja ebaproportsionaalne sekkumine nende privaatsfääri, mida kaitseb harta artikkel 7.

40 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

41 Enne poolte argumentidele vastamist tuleb lühidalt vaadelda komisjoni teenistujate poolt hagejate ruumides läbi viidud kontrolli käiku.

a) Kontrolli käik

42 Nagu nähtub 14. novembri 2012. aasta kohtuotsuses Nexans France ja Nexans *vs*. komisjon (T-135/09, EU:T:2012:596), tulid komisjoni inspektorid koos Prantsuse konkurentsiasutuse esindajaga 28. jaanuaril 2009 Nexans France Clichy (Prantsusmaa) ruumidesse, et seal läbi viia kontroll vastavalt määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikele 4. Nad esitasid ettevõtjale „Nexans ja tema poolt otseselt või kaudselt kontrollitud ettevõtjate, sealhulgas Nexans France'i" suhtes tehtud kontrolliotsuse ning kontrolli käsitlevad selgitavad märkused.

43 Inspektorid avaldasid soovi uurida Nexans France'i teatavate töötajate, see tähendab R-i (kõrgepinge osakonna asepeadirektor ja turundusdirektor), B. (kõrgepinge osakonna peadirektor) ja J-i (maismaa kõrgepinge kaubandusüksuse müügi- ja turundusdirektor) dokumente ja arvuteid. Inspektoritele anti teada, et J. on koos oma arvutiga reisil ja et ta naaseb alles reedel, 30. jaanuaril 2009.

44 Kõigepealt uurisid inspektorid paberdokumente R-i, B. ja J-i tööruumides ning samuti nende ühise assistendi tööruumis. Seejärel viisid nad R-i, B. ja D. (kõrgepinge osakonna projektijuht) arvutid nende käsutusse antud koosolekuruumi. Seadusliku digitaalse uurimistehnoloogia (edaspidi „FIT") abil tegid nad nende arvutite kõvaketaste kloonkoopiad ja valmistasid need ette indekseerimiseks, mis pidi lõppema järgmisel päeval. Kontrolli esimese päeva lõpus J-i kontor ja inspektorite käsutusse antud koosolekuruum pitseeriti. Kontrolli teisel päeval jätkusid teabeotsingud nendelt kloonkoopiatelt. Päeva lõpus pitseeriti ka nende käsutusse antud koosolekuruum.

45 Kontrolli kolmandal päeval oli inspektoritel võimalik uurida J-i arvutit, kes oli kontorisse naasnud. Algul ei tehtud selle arvuti sisust mingit koopiat, kuid FIT rakendamine võimaldas tutvuda failide, dokumentide ja e-kirjadega, mis olid selle arvuti kõvakettalt kustutatud, ja tuvastada, et need dokumendid olid uurimise seisukohast asjasse puutuvad. Inspektorid otsustasid teha sellest kõvakettast kloonkoopia. Kontrolli sel hetkel ei olnud neil aga enam piisavalt aega sellise koopia tegemiseks. Nad otsustasid seetõttu teha valitud andmetest koopia ja salvestada need elektroonilisele andmekandjale, mille nad kavatsesid Brüsselisse kaasa võtta. Tegemist oli J-i sülearvutist leitud kahe e-kirjavahetusega, mis salvestati elektroonilistele andmekandjatele JABR 12 ja JABR 13. Samuti tegid nad koopia R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest kahele elektroonilisele andmekandjale JABR 14 ja JABR 15. Need neli andmekandjat pandi pitseeritud ja seejärel hagejate esindaja poolt allkirjastatud ümbrikesse. Pitseeritud ümbrikud viidi komisjoni tööruumidesse Brüsselis. J-i arvuti ja tema kontorist leitud elektrooniline andmekandja, mis sisaldasid salasõnaga kaitstud dokumente, pandi kappi, mille inspektorid pitseerisid. Otsingute tegemiseks kasutatud komisjoni arvutite kõvakettad seejärel kustutati ja need ei sisaldanud pärast seda ühtegi kontrolli käigus saadud faili. Inspektorid teatasid hagejatele, et nad annavad teada kontrollimise jätkumise kuupäeva. Hagejad märkisid, et nad eelistaksid, et J-i arvuti kõvaketta võimalik kontrollimine toimuks Nexans France'i, mitte aga komisjoni tööruumides.

46 Inspektorid naasid Nexans France'i ruumidesse teisipäeval, 3. veebruaril 2009. Nad avasid pitseeritud kapi, milles oli J-i tööruumist leitud andmekandja ja tema arvuti. Nad uurisid andmekandjat kohapeal, trükkisid ja võtsid endale elektrooniliselt andmekandjalt saadud kaks dokumenti ning andsid selle seadme hagejate esindajatele tagasi. Seejärel tegid nad J-i arvuti kõvakettast kolm kloonkoopiat, mis salvestati kolmele elektroonilisele andmekandjale. Inspektorid andsid ühe kolmest elektroonilisest andmekandjast hagejate esindajatele ja kaks ülejäänut asetati pitseeritud ümbrikesse, mille nad viisid Brüsselisse, olles eelnevalt sedastanud asjaolu, et hagejad vaidlustasid selle toimingu õiguspärasuse. Inspektorid märkisid, et pitseeritud ümbrikud avatakse üksnes komisjoni ruumides hagejate esindajate juuresolekul.

47 Pitseeritud ümbrikud, mis sisaldasid komisjoni kaasavõetud elektroonilisi andmekandjaid, avati Brüsseli kontoris 2. märtsil 2009 hagejate advokaatide juuresolekul. Inspektorid uurisid elektroonilistel andmekandjatel sisaldunud dokumente ja trükkisid paberile need, mida nad pidasid uurimise jaoks olulisteks. Nende dokumentide teine paberkoopia ja nimekiri nendest dokumentidest anti hagejate advokaatidele. Elektroonilistele andmekandjatele salvestatud kõikide dokumentide analüüs kestis kaheksa tööpäeva ja lõppes 11. märtsil 2009. Tööruumid, kus dokumente ja elektroonilisi andmekandjaid uuriti, pitseeriti hagejate advokaatide juuresolekul iga tööpäeva lõpus ja avati uuesti järgmisel päeval, taas nende juuresolekul. Nende toimingute lõppedes kustutati nende arvutite kõvakettad, millel komisjoni inspektorid olid töötanud.

b) Vaidlusaluste meetmete õigusliku aluse väidetav puudumine

48 Hagejad väidavad sisuliselt, et tehes J-i arvuti kõvakettast ja sellest arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest kloonkoopia, et otsida nendest hiljem komisjoni ruumides Brüsselis uurimise seisukohast asjasse puutuvaid dokumente, ületasid komisjoni teenistujad oma tegevusega pädevust, mille annab komisjonile määruse nr 1/2003 artikli 20 lõige 2.

49 Kõigepealt tuleb meenutada määruse nr 1/2003 artiklis 4 sätestatut, mille kohaselt „[alus]lepingu artiklite [101 ja 102] kohaldamisel on komisjonil käesolevas määruses sätestatud volitused".

50 Määruse nr 1/2003 artikli 20 lõige 1 näeb ette, et komisjon võib selle määrusega talle pandud ülesannete täitmiseks korraldada ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste puhul kogu vajaliku kontrolli.

51 Komisjoni pädevuse osas sätestab määruse nr 1/2003 artikli 20 lõige 2 muu hulgas järgmist:

„Komisjoni poolt kontrolli teostamiseks volitatud ametnikel ja teistel kaasasolevatel isikutel on õigus:

[…]

b) kontrollida raamatupidamis- ja muid äridokumente olenemata sellest, millisel andmekandjal neid hoitakse;

c) teha või saada mis tahes kujul koopiaid või väljavõtteid sellistest raamatupidamis- ja muudest dokumentidest;

d) pitseerida äriruume ning raamatupidamis- ja muid dokumente sellise aja jooksul ja sellises ulatuses, mis on vajalik kontrolli läbiviimiseks;

[…]"

52 Käesolevas asjas tuleb täpsustada, et toiminguid, mis seisnevad arvuti kõvakettast kloonkoopia või elektroonilisel andmekandjal salvestatud andemetest koopia tegemises, kasutatakse FITi rakendamisel, mida komisjoni teenistujad uurimise käigus kasutavad. Nimelt nagu seda kirjeldab komisjon oma

menetlusdokumentides – ilma, et hagejad sellele vastu vaidleksid – seisneb selle tehnoloogia kasutamine selles, et spetsiifilise tarkvaraga otsitakse võtmesõnade kasutamise teel arvuti kõvakettalt või muult elektrooniliselt andmekandjalt uurimise eseme seisukohast asjasse puutuvat teavet. Sellele otsingule peab eelnema „indekseerimise“ etapp, mille käigus tarkvara loob kataloogi kõigist sellistest tähtedest ja sõnadest, mis on uurimise esemeks oleval arvuti kõvakettal või muul elektroonilisel andmekandjal. Indekseerimiseks vajalik aeg sõltub elektroonilise andmekandja mahutavusest, kuid üldjuhul on see aeganõudev protsess. Seda arvestades teevad komisjoni teenistujad üldjuhul uurimise esemeks oleval ettevõtja elektroonilisel andmekandjal salvestatud andmetest koopia, et viia läbi sellele salvestatud andmete indekseerimine. Arvuti kõvaketta puhul võidakse see koopia teha kloonkoopia kujul. Kloonkoopia võimaldab saada uurimise esemeks oleva kõvaketta täpse koopia, mis sisaldab kõiki sellel kõvakettal olevaid andmeid ajahetkel, mil see koopia on tehtud, sealhulgas failidest, mis pealtnäha on kustutatud.

53 Selle kohta tuleb esiteks märkida, et kuna esiteks, nagu selgitatud eespool punktis 52, uurimise esemeks olevale ettevõtja elektroonilisele andmekandjale salvestatud andemete koopia tehakse indekseerimiseks, ja kuna teiseks on indekseerimise eesmärk võimaldada otsida seejärel uurimise seisukohast asjasse puutuvaid dokumente, on niisuguse koopia tegemine komisjoni pädevuses, mis on talle antud määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktidega b ja c.

54 Nimelt erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, ei tulene määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktidest b ja c, et komisjoni pädevus teha või saada koopiaid või väljavõtteid uuritava ettevõtja raamatupidamis- ja muudest dokumentidest piirdub nende raamatupidamis- ja muude dokumentidega, mida on juba kontrollitud.

55 Lisaks olgu täheldatud, et niisugune tõlgendus võib kahjustada määruse artikli 20 lõike 2 punkti b soovitud toimet, kuna teatud juhul võib uuritava ettevõtja raamatupidamis- ja muude dokumentide kontrolliks olla vajalik eelnevalt nendest raamatupidamis- ja muudest dokumentidest koopiate tegemine või koopiate tegemine võib seda lihtsustada, nagu käesolevas asjas.

56 Seetõttu tuleb tõdeda, kuna J-i arvuti kõvakettast ja sellest arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest kloonkoopia tegemine toimus komisjoni teenistujate poolt FITi rakendamisel selleks, et otsida uurimise seisukohast asjasse puutuvat teavet, tehti neid koopiaid pädevuse raames, mis on ette nähtud määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktides b ja c.

57 Teiseks, kuivõrd hagejate argumente tuleb käsitada nii, et nendes heidetakse komisjoni teenistujatele ette R-i arvutist ja J-i arvutist leitud e-kirjavahetustest tehtud koopiate ning viimase arvuti kõvaketta kloonkoopia lisamist uurimistoimikusse ilma, et ta oleks eelnevalt kontrollinud, kas kõik nendel kloonkoopiatel olevad dokumendid olid uurimise eseme seisukohast asjasse puutuvad, ei saa need argumendid olla tulemuslikud.

58 Nimelt, nagu nähtub eespool punktidest 42-47, lisasid lõpuks komisjoni teenistujad vaidlusaluste dokumentide paberversiooni uurimistoimikusse alles pärast seda, kui nad olid komisjoni ruumides Brüsselis hagejate esindajate juuresolekul R-i arvutist ja J-i arvutist leitud e-kirjavahetustes sisalduvate ning viimase arvuti kõvaketta kloonkoopial olevate dokumentide kontrollimise käigus kindlaks teinud, et esmapilgul oli osa dokumente uurimise eseme seisukohast asjasse puutuvad.

59 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, ei lisanud komisjoni teenistujad R-i arvutist ja J-i arvutist leitud e-kirjavahetuste koopiates sisalduvaid ning viimase arvuti kõvaketta kloonkoopial olevaid dokumente otse uurimistoimikusse, ilma et nad oleksid eelnevalt kontrollinud nende asjasse puutuvust uurimise eseme seisukohast.

60 Kolmandaks, mis puudutab hagejate argumenti, et komisjoni teenistujatel ei olnud õigust otsida uurimise seisukohast asjakohast teavet, mis oli J-i arvuti kõvaketta kloonkoopial, ning sellest arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest tehtud koopiatest komisjoni ruumides, siis tuleb märkida, et

määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkt b ei sätesta, nagu hagejad seda väidavad, et uuritavate ettevõtjate raamatupidamis- ja muude dokumentide kontroll peab toimuma ainult nende ruumides, kui seda uurimist ei saadud lõpule viia esialgselt ette nähtud aja jooksul, nagu käesolevas asjas. See säte kohustab lihtsalt komisjoni ajal, mil ta dokumente oma ruumides kontrollib, järgima uuritavate ettevõtjate suhtes samu tagatisi, mida tuleb järgida kohapealse kontrolli korral.

61 Tuleb aga märkida, et kohtuistungil Üldkohtu küsimusele vastates möönsid hagejad, et nad ei heida komisjonile ette seda, et J-i arvuti kõvaketta kloonkoopia ning viimase arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest tehtud koopiate kontrollimise käigus toimis ta erinevalt võrreldes sellega, kuidas ta oleks toiminud siis, kui kontroll oleks läbi viidud hagejate ruumides. Hagejad väitsid üksnes, et sellise kontrolli läbiviimise tõttu komisjoni ruumides jäid nad ilma pädevate töötajate abist, et anda komisjonile selle kontrolli käigus analüüsitud dokumentide kohta selgitusi.

62 Selle kohta tuleb märkida, et hagejad ei väida, et komisjon oli vastu sellele, et komisjoni ruumides kõnealuste koopiate analüüsimisel abistaksid esindajaid teatavad nende töötajad.

63 Igal juhul olgu meenutatud, et nagu nähtub eespool punktides 46 ja 47 esitatud faktiliste asjaolude ülevaatest, toimetati nimetatud koopiad Brüsselisse pitseeritud ümbrikes, et neid koopiaid sisaldavad ümbrikud avati ja nende koopiate analüüsimine toimus hagejatega kokkulepitud kuupäeval ja nende esindajate juuresolekul, et komisjoni ruumid, kus seda kontrolli läbi viidi, olid nõuetekohaselt kaitstud pitseerimise teel, et nendest andmetest välja otsitud dokumendid, mille komisjon otsustas uurimistoimikusse lisada, prinditi välja ja nende kohta koostati nimekiri, et nendest tehti ärakiri hagejatele, ja et analüüsimise lõpus J-i arvuti kõvaketta kloonkoopia ning viimase arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest tehtud koopiad lõplikult hävitati.

64 Arvestades eeltoodut, tuleb asuda seisukohale, et uurimise käigus ei ületanud komisjon talle määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikega 2 antud pädevust. Seega tuleb hagejate asjakohane argument tagasi lükata.

c) Kontrolliotsuse väidetav rikkumine

65 Seoses hagejate argumendiga, mille kohaselt sisuliselt otsides uurimise aspektist asjakohast teavet J-i arvuti kõvaketta kloonkoopialt ning viimati nimetatud arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest tehtud koopiatest komisjoni ruumides Brüsselis, rikkusid komisjoni teenistujad kontrolliotsuse ulatust, tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu praktikale piirab selle otsuse põhjendus komisjoni teenistujatele määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikega 2 antud pädevuse ulatust (18. juuni 2015. aasta kohtuotsus Deutsche Bahn jt *vs.* komisjon, C-583/13 P, EU:C:2015:404, punkt 60).

66 Käesolevas asjas tuleb esiteks kontrolliotsuse geograafilise ulatuse kohta märkida, et selle artikli 1 teises lõigus nähti ette järgmist:

„Kontroll võidakse läbi viia kõigis ettevõtja poolt kontrollitavates ruumides, eelkõige kontoris, mis asub järgmisel aadressil: 4-10 Rue Mozart, 92110 Clichy, Prantsusmaa.“

67 Seega tuleneb kontrolliotsusest, et kuigi kontroll „[võis]“ toimuda hagejate poolt „kontrollitavates ruumides“, eelkõige nende Clichy kontoris, ei pidanud see toimuma – nagu hagejad väidavad – ainult nende ruumides, mis välistaks seega komisjoni võimaluse kontrolli jätkata Brüsselis.

68 Teiseks, mis puudutab kontrolliotsuse ajalist ulatust, siis tuleb märkida, et selle otsuse artikkel 2 nägi ette kuupäeva, millest alates kontrolli võis hakata läbi viima, kuid ei täpsustanud kuupäeva, millal see pidi lõppema.

69 Tõsi, kontrolli lõpptähtaja puudumine ei tähenda siiski seda, et kontroll võib kesta lõpmatuseni, sest komisjon on selles suhtes kohustatud järgima mõistlikku menetlusaega, nagu on sätestatud harta artikli 41 lõikes 1.

70 Kuid antud juhul tuleb märkida, et käesoleva väite raames ei asu hagejad seisukohale, et ühe kuu pikkune ajavahemik, mis jäi esiteks hagejate ruumides tehtud kontrolli ja teiseks selle kontrolli Brüsselis jätkamise vahele, oli ebamõistlik.

71 Sellest tuleneb, et erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, ei olnud kontrolliotsusega vastuolus see, et komisjoni teenistujad jätkasid oma Brüsseli ruumides uurimise seisukohast asjasse puutuvate tõendite otsimist Nexans France'i teatud töötajate arvutite kõvaketastest tehtud kloonkoopiatelt.

72 Arvestades eeltoodut, tuleb asuda seisukohale, et komisjon ei ole uurimise käigus vaidlusaluste meetmete võtmisega rikkunud ka kontrolliotsuse ulatust. Seega tuleb hagejate asjakohased argumendid tagasi lükata.

d) Kaitseõiguste väidetav rikkumine

73 Hagejad väidavad, et uurimise seisukohast oluliste dokumentide väljavalimise peatamine ajavahemikus 3. veebruarist 2009 kuni 2. märtsini 2009, kuupäevani, mil avati pitseeritud ümbrikud, mis sisaldasid elektroonilisi andmekandjaid, millele oli salvestatud Nexans France'i teatud töötajate e-kirjavahetused ja J-i arvuti kõvaketta kloonkoopia, võttis neilt võimaluse hinnata põhjalikult trahvi eest kaitse saamise taotluse esitamise asjakohasust, kuna sel ajavahemikul ei olnud neil võimalik kindlaks teha nende valduses oleva muu teabe lisaväärtust. Järelikult rikkus komisjon seeläbi nende kaitseõigusi.

74 Selle kohta tuleb meenutada, et vastavalt leebusteatise punktile 10 trahvide eest kaitset ei anta juhul, „kui taotluse esitamise ajal oli komisjonil piisavalt [teavet ja] tõendeid, et võtta vastu otsus, mille alusel viia läbi kontroll seoses väidetava kartelliga, või oli komisjon juba viinud läbi sellise kontrolli".

75 Kuid nagu kinnitas Üldkohus 14. novembri 2012. aasta kohtuotsuse Nexans France ja Nexans *vs.* komisjon (T-135/09, EU:T:2012:596) punktis 93, oli käesolevas asjas komisjonil vee- ja maa-aluste kõrgepinge elektrikaablite kohta piisavaid tõendeid, et määrata kontroll, mis viidi läbi Nexansi ruumides. Sellest tuleneb, et hagejad ei oleks saanud leebusteatise alusel kaitset trahvide eest.

76 Tõsi, leebusteatise punktist 23 tuleneb, et ettevõtjate puhul, kes avaldavad oma osalemise Euroopa Liidu huve kahjustavas väidetavas kartellis, ning kes ei täida trahvide eest kaitse saamise tingimusi, võidakse siiski vähendada neile kehtestatava trahvi summat. Selle teatise punkti 24 kohaselt peab ettevõtja selleks, et tema trahvi saaks vähendada, esitama komisjonile väidetava rikkumise kohta tõendid, millel on komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus.

77 Kuid oluline on täheldada, et andmed, millest komisjoni teenistujad tegid koopia, jäid hagejate käsutusse. Nad olid seega igati võimelised kindlaks tegema, millist teavet nendes elektroonilistes koopiates ei sisaldunud, kuid mis uurimise eseme seisukohast võis olla olulise lisaväärtusega võrreldes juba komisjoni käsutuses olevate tõenditega.

78 Samuti, isegi kui komisjoni valduses olid juba arvutite kõvakettad teabega, mida oleks saanud esitada hagejate taotluses trahvide eest kaitse saamiseks, nagu sisuliselt väidavad hagejad, tuleb veel kord meenutada, et asjaolu, et komisjon tegi Nexans France'i teatud töötajate e-kirjavahetustest koopia ja J-i arvuti kõvakettast kloonkoopia, ei tähenda, et ta neid kontrollis ja et tal oli juba võimalus tutvuda nendele salvestatud teabega. Nimelt jätkati kontrolli pärast seda, kui need kloonkoopiad pitseetritud ümbrikest Brüsselis välja võeti. Seda arvestades oli hagejatel veel võimalus analüüsida selle kõvaketta ja nende e-kirjade sisu ja esitada komisjonile teavet nendes sisalduvate dokumentide või tõendite kohta, millel oli lisaväärtus võrreldes muude tõenditega, mis komisjon oli juba uurimise käigus kogunud.

79 Sellest tuleneb, et erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, ei takistanud komisjon nende võimalust kaaluda, kas trahvide eest kaitse saamise taotlust esitada.

80 Osas, milles hagejad tuginevad nende kaitseõiguste rikkumisele, tuleb meenutada, et eeluurimise staadiumis komisjoni tehtud uurimistoimingud, eelkõige kontrollimeetmed ja teabenõuded, eeldavad oma olemuselt, et komisjon kahtlustab rikkumise toimepanemist ning võivad kahtlustatavate ettevõtjate olukorda tugevalt mõjutada. Järelikult on oluline vältida, et kaitseõigust selles haldusmenetluse staadiumis pöördumatult kahjustataks, sest tehtavatel uurimistoimingutel võib olla määrav tähtsus tõendite kogumisel ettevõtjate õigusvastase käitumise kohta, mis toob kaasa nende vastutuse (vt selle kohta 25. novembri 2014. aasta kohtuotsus Orange *vs*. komisjon, T-402/13, EU:T:2014:991, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).

81 Kuid käesolevas asjas ei oma pelk asjaolu, et kõnealuseid elektroonilisi andmeid ei uuritud mitte Nexans France'i Clichy ruumides, vaid komisjoni ruumides Brüsselis, tähtsust hagejate kaitseõiguste tagamise seisukohast, kuna on tõendatud, et andmekandjad, millele kõnealuste elektrooniliste andmete koopiad salvestati, toimetati Brüsselisse pitseeritud ümbrikutes, et komisjon andis hagejatele nende andmete koopia, et andmetega andmekandjaid sisaldavad ümbrikud avati ja neid andmeid uuriti täiendavalt hagejatega kokkulepitud kuupäeval ja nende esindajate juuresolekul, et komisjoni ruumid, kus seda kontrolli läbi viidi, olid nõuetekohaselt kaitstud pitseerimise teel, et nendest andmetest välja otsitud dokumendid, mille komisjon otsustas uurimistoimikusse lisada, prinditi välja ja nende kohta koostati nimekiri, et nendest tehti ärakiri hagejatele, ja et analüüsimise lõpus kõikide elektrooniliste andmekandjate ja uurimisel kasutatud arvutite sisu lõplikult hävitati.

82 Seega tuleb hagejate argument, mille kohaselt on rikutud nende kaitseõigusi, põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

e) Määruse nr 1/2003 artikli 20 lõigete 3 ja 4 väidetav rikkumine

83 Hagejad heidavad komisjonile ette seda, et ta jätkas Nexans France'i teatud töötajate e-kirjavahetuste koopia ning J-i arvuti kõvaketta kloonkoopia analüüsi oma ruumides Brüsselis, teavitamata eelnevalt Belgia konkurentsiasutust.

84 Sellega seoses tuleb meenutada, et esiteks nähtub määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikest 4, et „[k]omisjon teeb [kontrolli]otsused pärast konsulteerimist konkurentsiasutusega selles liikmesriigis, mille territooriumil kontrollimine läbi viiakse" ning teiseks nähtub määruse artikli 20 lõikest 3, et „[a]egsasti enne kontrollimist teatab komisjon sellest konkurentsiasutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil kontrollimine läbi viiakse".

85 Määruse nr 1/2003 artikli 20 lõigete 3 ja 4 *ratio legis*, millele on viidatud määruse põhjenduses 24, on võimaldada liikmesriikide konkurentsiasutustel teha määruse artikli 20 lõikes 1 komisjonile antud volituste kasutamisel kontrolli valdkonnas aktiivset koostööd.

86 Selles suhtes on määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikes 5 täpsustatud, et „[k]onkurentsiasutuse ametnikud ning selle asutuse poolt volitatud või määratud ametnikud liikmesriigis, mille territooriumil kontrollimine läbi viiakse, peavad selle asutuse või komisjoni palvel komisjoni ametnikke ja teisi kaasasolevaid isikuid aktiivselt abistama" ning et „[s]elleks võivad nad kasutada lõikes 2 täpsustatud volitusi".

87 Käesolevas asjas ei ole vastu vaieldud sellele, et komisjon konsulteeris enne kontrolliotsuse tegemist Autorité de la concurrence'iga (Prantsusmaa konkurentsiasutus). Samuti ei ole vastu vaieldud sellele, et komisjon teavitas aegsasti seda asutust enne, kui ta kontrolli Nexans France'i ruumides läbi viis. Samuti ei ole vastu vaieldud sellele, et Nexans France'i ruumides toimunud kontrolli käigus saatsid komisjoni inspektoreid selle asutuse esindajad.

88 Seega tuleb asuda seisukohale, et komisjon järgis käesolevas asjas määruse nr 1/2003 artikli 20 lõigetes 3 ja 4 sätestatut.

89 Hagejate argumendid ei sea seda järeldust kahtluse alla.

90 Nimelt ei tulene erinevalt hagejate väidetust määruse nr 1/2003 artikli 20 lõigetest 3 ja 4, et komisjon oli käesolevas asjas kohustatud Belgia konkurentsiasutusega „konsulteerima“ või talle „aegsasti […] teatama“, kui ta praktilistel kaalutlustel kavatses jätkata oma ruumides Brüsselis dokumentide uurimist, mida ta oli alustanud määruse nr 1/2003 artikli 20 alusel tehtud kontrolli raames mõne muu liikmesriigi territooriumil, vaid et ta peab seda tegema ainult siis, kui ta kavatseb kontrolli läbi viia Belgias asuva ettevõtja ruumides.

91 Järelikult tuleb hagejate argument, et komisjon on rikkunud määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikeid 3 ja 4, põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

f) Harta artikli 7 väidetav rikkumine

92 Hagejad väidavad sisuliselt, et kuna vaidlusaluste meetmetega ületati komisjoni määruse nr 1/2003 kohaseid volitusi, olid need meetmeid vastuolus ka nõudega kaitsta iga isiku – nii füüsilise kui ka juriidilise – privaatsfääri avaliku võimu omavolilise või ebaproportsionaalse sekkumise eest.

93 Sellega seoses tuleb märkida, et nagu tõdetud eespool punktis 64, ei ületanud vaidlusalused meetmed komisjonile määrusega nr 1/2003 antud volitusi. Seega kuna hagejad seovad harta artikli 7 rikkumise väite määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 rikkumise eelneva tuvastamisega, tuleb see argument põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

94 Lisaks, kui harta artikli 7 rikkumise argumenti tuleb tõlgendada iseseisva argumendina, siis tuleb märkida, et hagejate sellekohased argumendid põhinevad identsel eeldusel sellega, mis on aluseks määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 rikkumise argumentidele, see tähendab, et komisjoni teenistujad tegid koopia R-i ja J-i arvutitest leitud e-kirjavahetustest ning kloonkoopia J-i arvuti kõvakettast ning lisasid need koopiad otse uurimistoimikusse, kontrollimata eelnevalt, kas nendes sisalduvad dokumendid olid uurimise eseme seisukohast asjakohased.

95 Ent nagu tuvastatud eespool punktides 48–72, on see eeldus väär, mistõttu puudub hagejate argumentidel harta artikli 7 rikkumise kohta faktiline alus.

96 Seega tuleb tagasi lükata hagejate argumendid, mille kohaselt ei tohtinud vaidlustatud otsuse põhjendamiseks kasutada dokumente, mille komisjon nende ruumides tehtud kontrolli käigus kaasa võttis, kuna need saadi ebaseaduslikult.

97 Lisaks tuleb tagasi lükata ka hagejate argumendid, mille kohaselt ei saa vaidlustatud otsus tugineda Prysmiani ruumides komisjoni läbiviidud kontrolli käigus võetud dokumentidele, kuna komisjon kasutas nende dokumentide kogumiseks sama meetodit kui see, mida ta kasutas hagejate ruumides komisjoni tehtud kontrolli käigus. Nimelt kui eeldada, et vastavalt kinnitusele, millega hagejad piirdusid, lisati Prysmian ruumides toimunud kontrolli tulemusel toimikusse dokumendid sama meetodi kohaselt kui käesolevas asjas kõne all olev meetod, siis piisab, kui märkida, et Üldkohus lükkas selle meetodi õigusvastasuse kohta hagejate esitatud argumendid põhjendamatuse tõttu tagasi.

98 Kõigist eeltoodud kaalutlustest ilmneb, et kõnealuseid elektrooniliste andmete koopiaid ei saadud ebaseaduslikult ning et erinevalt hagejate väidetust võis komisjon järelikult neid andmeid õiguspäraselt kasutada, et teha vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumise toimepanemise kohta oma järeldused.

99 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et hagi esimene väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

2. Teine väide, et hagejate rikkumises osalemise alguskuupäeva kindlaksmääramisel on tehtud hindamisviga

100 Hagejad väidavad, et komisjon eksis, kui kinnitas Nexans France'i rikkumises osalemise alguskupäevaks 13. novembri 2000. Osalemine algas alles 22. veebruaril 2001, kui Nexansi teatavad töötajad, nimelt R. ja J. osalesid Londonis (Ühendkuningriik) korraldatud A/R kohtumisel, mille ese oli vee- ja maa-aluste elektrikaablite projektide jaotamine.

101 Sellega seoses väidavad hagejad esiteks, et toimikus sisalduvad tõendid kogumis vaadelduna ei tõenda õiguslikult piisavalt Nexans France'i töötajate osalemist 29. novembri 2000. aasta A/R kohtumisel Kuala Lumpuris (Malaisia).

102 Teiseks märgivad hagejad, et kuigi komisjon ei pea neid põhjendatult vastutavaks 13. novembrist 2000 varasema rikkumise eest, tuletab ta nende osalemise rikkumises pärast seda kuupäeva asjaolust, et rikkumine eksisteeris juba alates 18. veebruarist 1999. Kuid erinevalt sellest, mida komisjon kinnitab vaidlustatud otsuse põhjenduses 1064, ei ole selle rikkumise toimepanemine vähemalt alates sellest viimasest kuupäevast alates õiguslikult piisavalt tõendatud.

103 Kõigepealt märgivad hagejad, et komisjon tugines selles suhtes ainult tõenditele, mille esitasid mõned leebemat kohtlemist taotlenud isikud ehk Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable ja J–Power Systems ning mis on pelgad kuulujuttudel põhinevad tõendid, mille usaldusväärsuse komisjon ise kahtluse alla seab. Komisjoni viidatud avaldused, mille ABB esitas trahvide eest kaitse saamise taotluses, ei ole samuti usaldusväärsed.

104 Edasi, erinevalt sellest, mis nähtub vaidlustatud otsusest, kinnitavad komisjoni valduses olevad leebema kohtlemise avaldused, et 1999. aastal ja kuni 2001. aasta alguseni kartell veel ei eksisteerinud. Teiseks, toimikus sisalduvad tõendid, mis on pärit Sumitomo Electric Industriesilt, Hitachi Cable'ilt ja J–Power Systemsilt näitavad üksnes, et mõned elektrikaablite tootjad said kokku, suutmata siiski kokkulepet sõlmida. Teiseks annavad ABB-lt pärit tõendid tunnistust ainult õiguspärase ja konkurentsi soodustava koostöö katsest legaalse konsortsiumi raames.

105 Viimaks, hagejad vaidlustavad nende tõendite tõendusliku väärtuse, millele vaidlustatud otsuses on otseselt viidatud selle kinnitamiseks, et rikkumine eksisteeris alates 18. veebruarist 1999. Suurem osa nendest tõenditest on märkmiku märkmed, mis on üldised, raskesti mõistetavad ja mis ei anna teavet võimalike kohtumiste sisu ega isegi nendel osalejate kohta.

106 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

107 Mis puudutab kuupäeva, mille komisjon valis Nexans France'i rikkumises osalemise alguskuupäevaks, siis tuleb märkida, et nii Nexans France kui ka Nexans said alguse [*konfidentsiaalne*] [1] ja tema tütarettevõtjatest koosneva kontserni elektrikaablitega seotud tegevusest.

108 Seega 13. novembril 2000 andis [*konfidentsiaalne*] tütarettevõtja [*konfidentsiaalne*], suurema osa oma maa-aluste elektrikaablite valdkonna tegevusest üle ühele oma tütarettevõtjale Vivalec, mis seejärel nimetati ümber Nexans France'iks. Tegevuse üleandmine hõlmas ka erinevate töötajate, nagu B., R-i ja J-i üleminekut. Järgnevatel kuudel anti ülejäänud [*konfidentsiaalne*] tütarettevõtjate elektrikaablitega seotud tegevus üle viimase 100-protsendilisele tütarettevõtjale [*konfidentsiaalne*]. Hiljem, kuid enne 12. juunit 2001 võõrandati Nexans France ja [*konfidentsiaalne*] [*konfidentsiaalne*] äsja asutatud tütarettevõtjale Nexans. [*konfidentsiaalne*] võõrandas 12. juunil 2001 ligikaudu 80% Nexansi aktsiatest

1 Konfidentsiaalsed andmed on kustutatud.

viimase börsil noteerimise käigus ja sellest sai [*konfidentsiaalne*] kontsernist sõltumatu äriühing. Hiljem võõrandas [*konfidentsiaalne*] kõik Nexansi aktsiad, millest oli saanud Nexansi kontserni valdusühing (vaidlustatud otsuse põhjendused 709 ja 711).

109 Vaidlustatud otsuses märkis komisjon, et tõendid kinnitasid, et [*konfidentsiaalne*] töötajad, kes viidi 13. novembril 2000 üle Vivaleci, nüüd Nexans France, osalesid otseselt rikkumises 18. veebruarist 1999 kuni 28. jaanuarini 2009. Ta otsustas mitte saata vastuväiteteatist [*konfidentsiaalne*] ja tema tütarettevõtjatest koosneva kontserni äriühingutele. Ta ei võtnud seisukohta ka küsimuses, kas Nexans France vastutas kartellis osalemise eest enne 13. novembrit 2000 [*konfidentsiaalne*] õigusjärglasena. Seevastu otsustas ta valida selle kuupäeva Nexans France'i rikkumises osalemise alguskuupäevaks. Mis puudutab Nexansi, siis omistas ta talle vastutuse emaettevõtjana Nexans France'i tegevuse eest alles alates 12. juunist 2001 (vaidlustatud otsuse põhjendused 710, 711 ja 912).

110 Eeltoodust nähtub, et kuupäev 13. november 2000, mille komisjon valis Nexans France'i rikkumises osalemise alguskuupäevaks, on tegelikult üksnes kuupäev, mil viimasele anti üle Vivaleci, nüüd Nexans France, [*konfidentsiaalne*] tegevus, mis oli seotud komisjoni sõnul juba toimepandava rikkumisega, kusjuures see üleminek hõlmas ka nende äriühingute põhilisi töötajaid, kes olid seotud konkurentsivastase tegevusega, nimelt B., R. ja J.

111 Järelikult peab käesoleva väite põhjendatuse analüüs keskenduma sellele, kas vaidlustatud otsuse esemeks olev rikkumine, mille komisjon kvalifitseeris üheks ja vältavaks, 13. novembril 2000 juba eksisteeris ja kas [*konfidentsiaalne*] asjasse puutuvad töötajad, kes viidi üle Vivaleci, nüüd Nexans France, enne seda kuupäeva rikkumise toimepanemises juba osalesid, mistõttu saab nende osalemist 22. veebruari 2001. aasta A/R kohtumisel Londonis pidada vaid nende varasema konkurentsivastase tegevuse jätkamiseks. Selles suhtes ei ole vaja kontrollida, kas komisjon kinnitas põhjendatult vaidlustatud otsuses käsitletud rikkumise alguseks 18. veebruari 1999. Nimelt ei ole käesolevas asjas oluline mitte see, kas rikkumine algas 18. veebruaril 1999, vaid see, kas see juba eksisteeris hiljemalt 13. novembril 2000 ja kas asjasse puutuvad töötajad olid enne kõnealust kohtumist selle rikkumisega seotud.

112 Sellega seoses, mis puudutab kõigepealt rikkumise toimepanemist enne 13. novembrit 2000, siis nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 137–157, milles on viidatud Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J–Power Systemsi avaldustele, mille nad esitasid trahvide eest kaitse saamise ühises taotluses, ning asjaolude toimumise ajas pärit dokumentidele, mille nad selle taotluse raames esitasid, et ajavahemikus 18. veebruarist 1999 kuni 22. veebruarini 2001 osalesid [*konfidentsiaalne*] esindajad, täpsemalt J. ja R. mitmel kohtumisel, mille ese oli välja töötada maailma eri paikades asuvate vee- ja maa-aluste elektrikaablite projektide jaotamise reeglid või et need projektid kartell liikmete vahel ära jagada. Need kohtumised on A/R kohtumised, mis korraldati 18. veebruaril 1999 Zürichis (Šveits), 24. märtsil 1999 Kuala Lumpuris, 3. ja 4. juunil 1999 Tokyos (Jaapan), 26. juulil 1999 Londonis ja 19. oktoobril 1999 Kuala Lumpuris. Seoses 2000. aastaga mainis komisjon vähemalt nelja kohtumist, mis korraldati 1. ja 2. märtsil, 11. mail, juulis ja 29. novembril (vaidlustatud otsuse põhjendus 146 ja I lisa). Veel tuvastas ta, et Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J–Power Systemsi esitatud märkmiku märkmete kohaselt osalesid R. ja J. neil kohtumistel [*konfidentsiaalne*] nimel.

113 Nende kohtumiste sisuga seoses kinnitavad vaidlustatud otsuses komisjoni viidatud tõendid, eeskätt vaidlustatud otsuses toodud kohtumiste märkmed turgude jagamise kokkuleppe väljatöötamise arutelusid, eelkõige „koduterritooriumi" kokkuleppe sõlmimist ja eelnevalt kindlaksmääratud kvoodi alusel „eksporditerritooriumide" jagamise kokkulepet. Komisjon viitab ka tõenditele, mis kinnitavad, et ka projektide jagamine toimus alates aastast 1999. Selle kohta esitab ta vaidlustatud otsuses näidise väärtustabelist, mis oli dokument, mis võimaldas kirja panna ja hallata elektrikaablite projektide jagamist erinevatele kartelliliikmetele. Tema sõnul puudutasid eespool mainitud kohtumiste arutelud ka võimalust kaasata nendesse kokkulepetesse selliseid Euroopa ettevõtjaid, nagu ABB, Brugg Kabel ja Sagem, ning ka vajadust nimetada Jaapani koordinaator, et tagada kartelli mõlema poole hea suhtlus.

114 Komisjon tõdeb veel, et tõendeid, mille Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable ja J–Power Systems esitasid oma ühise trahvide eest kaitse saamise taotluse raames ja millele ta tugines, et tõendada kartelli olemasolu enne 13. novembrit 2000, kinnitasid ABB suulised avaldused, mille viimane tegi seoses oma trahvide eest kaitse saamise taotlusega, ning tema taotluse raames selle aja kohta esitatud dokumendid. Nimelt viitab ta vaidlustatud otsuse põhjendustele 149 ja 150, ABB avaldustele viimati nimetatud äriühingu töötaja ja [*konfidentsiaalne*] töötaja kohtumise kohta aprillis 2000 ning surveabinõudele, mida ABB-le mais 2000 kohaldas Pirelli selle eest, et ta võitis ühe projekti Itaalias, mis oli viimati nimetatud ettevõtja territoorium. Ta esitas vaidlustatud otsuse põhjenduses 151 ka e-kirja ja sisemärkmete sisu, mis kinnitavad, et aprillis 2000 oli ABB juba kaasatud „koduterritooriumi kokkuleppesse“ ning sellest tulenevasse Euroopa projektide jagamisse kartelli R-liikmete vahel.

115 Edasi, komisjoni viidatud tõendid kinnitavad ka seda, et [*konfidentsiaalne*] töötajatel oli oluline roll vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumise osadeks olevate kokkulepete väljatöötamises ja toimimises. Nad mitte ainult ei olnud alates 18. veebruaris 1999 Zürichis toimunud kohtumisest kartelli raames tegevad, vaid nagu nähtub 26. juuli 1999. aasta Londoni kohtumise märkmetest, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 141, kohustusid nad kartelli kaasama teisi Euroopa ettevõtjaid. Lisaks, nagu märkis komisjon otsuse põhjenduses 154, võimaldavad Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J–Power Systemsi suulised avaldused kinnitada, et just J., see tähendab [*konfidentsiaalne*] töötaja, oli esimese väärtustabeli autor, millel komisjon vaidlustatud otsuses viitas ja mis pärineb 2000. aasta septembrist.

116 Olgu märgitud, et [*konfidentsiaalne*] tegevuse ülevõtmine Vivaleci poolt, nüüd Nexans France, ei muutnud kartelli toimimisviisi. Nimelt jätkasid samad isikud ettevõtja esindamist kartellikohtumistel, etendades rikkumises sama rolli. Nimelt pärast novembrit 2000 oli J. endiselt vastutav väärtustabelite väljatöötamise ja ajakohastamise eest ja täitis „R-rühma“ sekretäri ülesandeid, kes vastutas suhtluse eest kartelli „A-poolega“ (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendused 94, 96, 99 ja 211).

117 Viimaseks tuleb viidata asjaolule, et tegemist oli ühe ja vältava rikkumisega, ja asjaolule, et komisjoni kogutud tõendite kohaselt ei ole kartell katkenud ajavahemikus 1999. aasta algusest kuni 2001. aasta alguseni. Vaidlustatud otsusest nähtub samuti, et [*konfidentsiaalne*] esindajad R. ja J. viibisid kartellikoosolekutel nii 1999. aastal kui ka 2000. aastal, kuigi on võimalik, nagu märgib komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 146, et nad ei olnud kohal kõigil 2000. aastal korraldatud kohtumistel.

118 See, et [*konfidentsiaalne*] teatavad töötajad võisid mõnelt 2000. aastal korraldatud kartellikoosolekult puududa, ei saa tekitada kahtlust asjasse puutuva ettevõtja kartellis osalemise pidevuses, arvestades eeskätt Londonis 22. veebruaril 2001 toimunud A/R kohtumise märkmete sisu, kohtumine, mis hagejate sõnul tähistab Nexans France'i kartellis osalemise algust. Need märkmed sisaldavad kohalolijate nimekirja, kus Nexans France'i töötajate J. ja R. nime kõrval on sõna „[*konfidentsiaalne*]“, mis näitab, et tegemist on [*konfidentsiaalne*] endiste töötajatega. Veel on nendes märkmetes mainitud Nexans France'i tegevuse käimapanemist, nendes on täpsustatud, et Nexans'i börsil noteerimine on küll edasi lükatud, kuid seda on kinnitatud, ning et [*konfidentsiaalne*] on edaspidi telekommunikatsioonieettevõtja. Seega erinevalt hagejate väidetust kinnitavad selle kohtumise märkmed, et Nexans France'i sellel kohtumisel osalemine oli vaid [J-i] ja [R-i] varasema salajase tegevuse jätk pärast elektrikaablite tootmise tegevuse ümberkorraldamist [*konfidentsiaalne*] ja tema tütarettevõtjatest koosnevas kontsernis.

119 Nendest asjaoludest nähtub esiteks, et hiljemalt 2000. aasta teises pooles oli vaidlustatud otsuses komisjoni tuvastatud kartell juba loodud ja et [*konfidentsiaalne*], keda esindasid muu hulgas R. ja J., oli üks kartelli asutajaliikmetest. Teiseks nähtub nendest, et komisjon järeldas õigesti, et Nexans France'i kartellis osalemine oli vaid [*konfidentsiaalne*] töötajate selle tegevuse jätk, mida nad viisid läbi alates 1999. aasta algusest. Komisjon võis seega viga tegemata asuda seisukohale, et Nexans France'i

osalemine kartellis algas 13. novembril 2000, mil Vivales, nüüd Nexans France, võttis üle [*konfidentsiaalne*] tegevuse maa-aluste elektrikaablite valdkonnas, sealhulgas kartelliga otseselt seotud töötajad.

120 Hagejate argumendid ei sea seda järeldust kahtluse alla.

121 Esiteks tuleb tõdeda, et hagejad üritavad seada kahtluse alla komisjoni kogutud tõendite tõendusliku väärtuse, esitades need ja analüüsides neid isoleeritult. Nad analüüsivad eraldi leebemat kohtlemist taotlenud isikute avaldusi ja nende taotluste raames nende isikute esitatud asjaolude toimumise ajast pärit tõendeid.

122 Sellega seoses olgu meenutatud, et kuigi komisjon peab ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise olemasolu tõendamiseks esitama täpsed ja üksteist toetavad tõendid, ei pea iga tõend rikkumise iga elemendi puhul tingimata vastama nendele kriteeriumidele. Piisab, kui tõendite kogum, millele institutsioon tugineb, vastab tervikuna hinnatult sellele nõudele. Ettevõtja poolt toime pandud selle sätte rikkumise tõendamiseks vaidlustatud otsuses komisjoni esitatud kaudseid tõendeid tuleb hinnata mitte eraldi, vaid kogumis (vt 17. mai 2013. aasta kohtuotsus Trelleborg Industrie ja Trelleborg *vs.* komisjon, T-147/09 ja T-148/09, EU:T:2013:259, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 12. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Repsol Lubricantes y Especialidades jt *vs.* komisjon, T-562/08, ei avaldata, EU:T:2014:1078, punktid 152 ja 153 ning seal viidatud kohtupraktika). Pealegi tuleb konkurentsivastase tegevuse või kokkuleppe olemasolu enamikul juhtudel tuletada teatud hulgast kokkulangevustest ja kaudsetest tõenditest, mis võivad, kui neid käsitleda koos, muu loogilise selgituse puudumisel tõendada konkurentsieeskirjade rikkumist (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Total Marketing Services *vs.* komisjon, C-634/13 P, EU:C:2015:614, punkt 26).

123 Käesolevas asjas, nagu märgitud eespool punktides 112-115, kinnitavad vaidlustatud otsuses komisjoni esitatud tõendid vee- ja maa-aluste elektrikaablite Euroopa ja Jaapani tootjate õigusvastast suhtlust, nende vahel mitmeosalise kokkuleppe väljatöötamist turgude jagamise kohta ning selle kokkuleppe täitmist alates 1999. aasta algusest. Need tõendid kinnitavad ka seda, et Alcatel Câble France, nüüd Nexans France'i töötajatel oli selles suhtluses võtmeroll.

124 Teiseks, vastupidi hagejate väidetule ei rajane komisjoni järeldused rikkumise toimepanemise kohta ajavahemikus 1999. aasta algusest kuni 2001. aasta alguseni ainult tõenditel, mille esitasid talle Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable ja J-Power Systems trahvide eest kaitse saamise ühises taotluses. Kuigi on tõsi, et komisjoni tähelduste toetuseks on kõige sagedamini viidatud nendele tõenditele, tugineb komisjon ka tõenditele, mille esitas ABB ja milles on sõnaselgelt viidatud [*konfidentsiaalne*] osalemisele rikkumises.

125 Hagejad saavad vaidlustatud otsuse põhjenduse 1064 tähendusest valesti aru, kui nad väidavad, et komisjon ise kinnitas, et ta tugines üksnes Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J–Power Systemsi avaldustele, et tuvastada rikkumise toimepanemine selle algperioodil. Selles põhjenduses, mis sisaldub trahvi kindlaksmääramiseks teisena leebemat kohtlemist taotlenud Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J–Power Systemsi ühise koostöö hindamisele pühendatud osas, piirdus komisjon selle tuvastamisega, et nende isikute esitatud teave oli sarnane otsustavate tõenditega leebusteatise punkti 26 tähenduses, see tähendab suure tõendusliku väärtusega tõendid. Ta märkis ka, et tal oli võimalik tõendada rikkumise esinemist ajavahemikus 18. veebruarist 1999 kuni 1. märtsini 2001 ainuüksi selle teabe põhjal, mis iseenesest ei välista, et tal on selle ajavahemiku kohta muid tõendeid, eelkõige ABB esitatud tõendid, kes võttis esimesena komisjoniga ühendust ja hakkas tegema koostööd selle teatisega loodud raamistikus.

126 Kolmandaks ei ole erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, põhjust seada Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J-Power Systemsi ega ka ABB avalduste tõelevastavust ja usaldusväärsust kahtluse alla.

127 Nimelt ei keela kohtupraktika kohaselt mitte ükski liidu õigusnorm või üldpõhimõte komisjonil tugineda ettevõtja vastu teiste süüdistatavate ettevõtjate avaldustele. Vastasel korral oleks komisjonil lasuvat ELTL artikli 101 rikkumise tõendamise kohustust võimatu täita ja see oleks kokkusobimatu EL toimimise lepinguga talle antud ülesandega teostada järelevalvet selle üle, et asjaomaseid sätteid kohaldataks nõuetekohaselt (vt 25. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus Groupe Danone *vs.* komisjon, T-38/02, EU:T:2005:367, punkt 285 ja seal viidatud kohtupraktika).

128 Kuigi enamasti tuleb ebaseadusliku kartelli peamiste liikmete vabatahtlikesse tunnistustesse suhtuda teatud umbusaldusega, arvestades võimalust, et need liikmed kalduvad esitama võimalikult palju süüstavaid tõendeid oma konkurentide tegevuse kohta, ei pruugi koostööteatise alusel trahvi eest kaitse saamise või selle vähendamise taotlemine innustada siiski moonutatud tõendite esitamist süüks pandud kartelli teiste liikmete osalemise kohta. Nimelt võib igasugune katse komisjoni eksitada seada kahtluse alla taotleja puhtsüdamlikkuse ja koostöö täielikkuse ning seetõttu seada ohtu võimaluse, et tema suhtes koostööteatist täielikult kohaldatakse (12. juuli 2011. aasta kohtuotsus Toshiba *vs.* komisjon, T-113/07, EU:T:2011:343, punkt 94).

129 Käesolevas asjas seadis komisjon tõesti kahtluse alla Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J-Power Systemsi trahvide eest kaitse saamise ühise taotluse raames esitatud avalduste usaldusväärsuse ning vähendas seetõttu nendele ettevõtjatele määratavaid trahve 50% asemel ainult 45%. Komisjoni kahtlused ei puudutanud siiski rikkumise algust, vaid üksnes kuupäeva, mil J-Power Systems kartellist lahkus, kuna leebemat kohtlemist taotlenud isikud esitasid tema lahkumise kohta erinevaid kuupäevi. Mis aga puudutab kartelli algperioodi, siis toonitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 1064, et Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J–Power Systemsi tõendid olid otsustavad.

130 Pealegi ei saa erinevalt hagejate väidetust Sumitomo Electric Industriesi, Hitachi Cable'i ja J–Power Systemsi esitatud avaldusi pidada pelgalt kuulujuttudel põhinevateks tõenditeks. Nimelt on tegemist avaldustega, mille tegid nende ettevõtjate seaduslikud esindajad ja mille seovad kontekstiga asjaoludega samast ajast pärit tõendid, nagu märkmikuväljavõtted ja kohtumiste märkmed. Sumitomo Electric Industriesilt, Hitachi Cable'ilt ja J–Power Systemsilt pärit tõendeid kinnitavad pealegi tõendid, mille ABB esitas oma trahvide eest kaitse saamise taotluses (vt eespool punkt 114).

131 Lisaks, mis puudutab hagejate väidet, mille kohaselt näib ABB vaidlustatud otsuse peale esitatud hagis, mis registreeriti numbri all T-445/14, vaidlustavat kuupäeva, mille komisjon valis tema kartellis osalemise algusajaks, siis tuleb see tulemusetuna tagasi lükata, kuna see ei mõjuta nende tõendite väärtust, mille kõnealune ettevõtja esitas oma trahvide eest kaitse saamise taotluses ja mis kinnitavad kartelli olemasolu alates 2000. aasta teisest poolest.

132 Neljandaks, mis puudutab hagejate argumenti, mille kohaselt nähtub leebemat kohtlemist taotlenud isikute avaldustest, et aastatel 1999 ja 2000 kartelli veel ei olnud, siis piisab selle märkimisest, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt piisab ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses kokkuleppe olemasoluks sellest, et ettevõtjad on väljendanud oma ühist tahet käituda turul teatud konkreetsel viisil. Kokkuleppe selle sätte tähenduses võib sõlmituks lugeda niipea, kui esineb ühine tahe, mis on suunatud konkurentsi piiramisele põhimõtteliselt, isegi kui plaanitava piirangu konkreetseid detaile alles läbi räägitakse (vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Solvay *vs.* komisjon, T-186/06, EU:T:2011:276, punktid 85 ja 86 ning seal viidatud kohtupraktika).

133 Veel nähtub kohtupraktikast, et lähtuvalt aluslepingu konkurentsieeskirjadele omasest käsitlusest peab iga ettevõtja otsustama sõltumatult, mil viisil ta kavatseb turul tegutseda. Kuigi selline sõltumatuse nõue ei välista ettevõtjate õigust enda tegevust vastavalt konkurentide juba võetud või tulevikus võetavatele meetmetele mõistlikult kohandada, oleks selle nõudega täiesti vastuolus igasugune ettevõtjate omavaheline otsene või kaudne suhtlemine, millega võidakse mõjutada olemasoleva või potentsiaalse konkurendi käitumist turul või anda sellisele konkurendile teada, kuidas ettevõtja ise on otsustanud käituda või kavatseb hakata turul käituma, kui sellise suhtlemise eesmärk või tagajärg on niisuguste konkurentsitingimuste tekkimine, mis ei vasta kõnealuse turu normaalsetele tingimustele,

võttes arvesse kaupade või osutatud teenuste liiki, ettevõtjate suurust ja arvu (vt selle kohta 8. juuli 1999. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, punktid 116–118 ja seal viidatud kohtupraktika).

134 Nagu nähtub eespool punktidest 111-134, on käesolevas asjas tõendatud, et aastatel 1999 ja 2000 kohtusid veealuste elektrikaablite Euroopa ja Jaapani peamiste tootjate, sealhulgas Nexans France'i esindajad selleks, et töötada välja maailma eri paikades asuvate vee- ja maa-aluste elektrikaablite projektide jaotamise reeglid või et need projektid kartelliliikmete vahel ära jagada. Kuigi nende reeglite läbirääkimised toimusid pikema aja jooksul, ei ole vähematki kahtlust, et nendel kohtumistel osalenud ettevõtjate esindajad jagasid ühist tahet jagada omavahel ära vee- ja maa-aluste elektrikaablite projektide turud ja et nad sõlmisid ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses konkurentsivastase kokkuleppe.

135 Kõigest eeltoodust tuleneb, et teine väide tuleb tagasi lükata.

136 Eeltoodut arvestades tuleb järeldada, et hagejad ei ole suutnud tõendada, et komisjon on toime pannud rikkumise või teinud vea, mis põhjendaks vaidlustatud otsuse täies ulatuses või osalist tühistamist.

137 Tühistamisnõuded tuleb seega rahuldamata jätta.

B. Määratud trahvide vähendamise nõuded

138 Enne, kui analüüsida hagejate erinevaid nõudeid, milles palutakse vähendada neile määratud trahve, tuleb meenutada, et õiguspärasuse kontrolli täiendab täielik pädevus, mille annab liidu kohtule ELTL artikli 261 alusel määruse nr 1/2003 artikkel 31. See pädevus annab kohtule õiguse lisaks pelgale karistuse õiguspärasuse kontrollile asendada komisjoni hinnang enda omaga ja järelikult määratud trahv või karistusmakse tühistada, seda vähendada või suurendada. Siiski tuleb rõhutada, et täieliku pädevuse teostamine ei tähenda omal algatusel kontrollimist, ning meelde tuletada, et menetlus liidu kohtutes on võistlev. Välja arvatud avalikul huvil põhinev väide, mille kohus peab tõstatama omal algatusel, näiteks põhjenduse puudumine vaidlustatud otsusest, on hageja see, kes peab esitama väiteid selle otsuse kohta ning nende väidete toetuseks tõendid (8. detsembri 2011. aasta kohtuotsus KME Germany jt *vs.* komisjon, C-389/10 P, EU:C:2011:816, punktid 130 ja 131).

139 Hagejad paluvad neile määratud trahve vähendada, et võtta arvesse esiteks viga, mille komisjon tegi seoses Nexans France'i rikkumises osalemise kestusega, ja teiseks vigu, mille komisjon tegi seoses neile kohaldatud raskuskoefitsiendiga.

1. Nexans France'i rikkumises osalemise kestusega seoses komisjoni tehtud vead

140 Olgu märgitud, et Nexans France'i kartellis osalemise kestus on üks rikkumise kooseisulistest tunnustest, mille komisjon on vaidlustatud otsuses tuvastanud, ning liidu kohus ei saa seda sellisena määruse nr 1/2003 artikli 31 alusel hinnata (21. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 77). Lisaks, kui hagejate sellekohast taotlust tuleb tõlgendada nii, et sellega palutakse Üldkohtul asendada oma hinnanguga komisjoni hinnang, mis puudutab hagejatele määratud trahvide arvutamisel komisjoni kasutatud kestusest tulenevat kordajat, siis tuleb märkida, et selle taotluse aluseks on üksnes argument, mille kohaselt tegi komisjon vea, kui ta määras Nexans France'i rikkumises osalemise alguseks 13. novembri 2000. Esiteks on aga oluline märkida, et selline argument on seoses vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis d hagejatele määratud trahviga tulemusetu, kuna kõnealune trahv määrati hagejatele seetõttu, et ELTL artikli 101 tähenduses nende moodustatud ettevõtja osales rikkumises ajavahemikus 12. juunist 2001 kuni 28. jaanuarini 2009. Teiseks tuleb veel märkida, et tühistamisnõuete põhjendamiseks esitatud hagi teise väite analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi viga, mida komisjon oleks teinud, kui ta määras Nexans France'i rikkumises

osalemise alguseks 13. novembri 2000. Kuna hagejad ei esitanud ühtegi täiendavat asjaolu, mis võiks käesolevas asjas põhjendada vaidlustatud otsuses neile määratud trahvi põhisummade arvutamisel komisjoni kasutatud kordajate muutmist, siis tuleb nende trahvide vähendamise nõue rahuldamata jätta osas, milles see tugineb veale, mille komisjon väidetavalt tegi seoses Nexans France'i rikkumises osalemise kestusega.

2. Kolmas väide, et trahvisummade arvutamisel kasutatava raskusest tuleneva koefitsiendi kindlakstegemisel on tehtud ilmne hindamisviga ja rikutud põhjendamiskohustust ning võrdse kohtlemise põhimõtet

141 Käesolev väide koosneb kolmest osast. Esimeses osas väidavad hagejad, et komisjon tegi ilmse hindamisvea ja rikkus põhjendamiskohustust, kui ta jättis rikkumise raskusest tuleneva kordaja vähendamata tõendite alusel, mille kohaselt viidi kartell ellu osaliselt ja piiratult ning suuresti ebatõhusalt. Teises osas väidavad nad, et komisjon suurendas seda kordajat vääralt, et võtta arvesse rikkumises olevate ettevõtjate turuosa kokku. Kolmandas osas väidavad nad, et sellise kordaja neile kohaldamisega rikkus komisjon võrdse kohtlemise põhimõtet.

142 Enne käesoleva väite kolme osa analüüsimist tuleb meenutada, et komisjon võib määruse nr 1/2003 artikli 23 lõigete 2 ja 3 alusel otsusega määrata ettevõtjatele, kes tahtlikult või hooletusest on toime pannud ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise, trahve, mille summa määramisel võetakse arvesse eelkõige rikkumise raskust ja kestust.

143 2006. aasta trahvi arvutamise suuniste punktide 19–22 kohaselt on trahvi põhisumma aluseks olevast kahest tegurist üks müügiväärtuse osakaal, mis määratakse kindlaks rikkumise raskusastme alusel. Rikkumise raskust hinnatakse juhtumipõhiselt iga rikkumise liigi puhul eraldi, võttes arvesse juhtumi kõiki asjaolusid. Otsustamaks, millisel tasemel peaks olema konkreetse juhtumi puhul kasutatav osakaal müügiväärtusest, võtab komisjon arvesse teatava hulga tegureid, nagu rikkumise laad, kõikide rikkumises osalevate ettevõtjate turuosa kokku, rikkumise geograafiline ulatus ja asjaolu, kas rikkumine ka toime pandi.

144 Komisjonil on trahvisummade kindlaksmääramisel kaalutlusruum, et suunata ettevõtjate tegevust konkurentsieeskirjade järgimisele (vt 12. detsembri 2012. aasta kohtuotsus Novácke chemické závody *vs.* komisjon, T-352/09, EU:T:2012:673, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Germany *vs.* komisjon, T-588/08, EU:T:2013:130, punkt 662 ja seal viidatud kohtupraktika). Kuid trahvisumma kontrollimisel ei saa kohus loobuda selle summa õiguslikust ja faktilisest põhjalikust kontrollist, tuginedes sellele kaalutlusruumile nii nende asjaolude valiku suhtes, mida võeti arvesse 2006. aasta trahvi arvutamise suunistes ette nähtud kriteeriumide kohaldamisel, kui ka nende asjaolude hindamise suhtes (vt selle kohta 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsus KME Germany jt *vs.* komisjon, C-272/09 P, EU:C:2011:810, punkt 102). Samuti peab komisjon iga kord, kui ta otsustab määrata konkurentsiõiguse alusel trahve, järgima õiguse üldpõhimõtteid, mille hulka kuuluvad võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtted, nagu neid on tõlgendanud liidu kohtud (12. detsembri 2012. aasta kohtuotsus Novácke chemické závody *vs.* komisjon, T-352/09, EU:T:2012:673, punkt 44).

145 Käesolevas asjas tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuses, eriti selle põhjendustes 997–1010 asus komisjon seisukohale, et mis puudutab trahvi põhisummat ja rikkumise raskuse kindlaksmääramist, siis on rikkumine oma laadilt üks raskemaid konkurentsipiiranguid, mis tema hinnangul õigustab määra 15% kohaldamist. Samuti suurendas ta kõigi adressaatide puhul seda määra 2% võrra, arvestades kogu turuosa ja kartelli peaaegu ülemaailmset geograafilist ulatust, mis hõlmas ka tervet EMP territooriumi. Muu hulgas asus ta seisukohale, et Euroopa ettevõtjate, sealhulgas hagejate tegevus kahjustas konkurentsi rohkem kui teiste ettevõtjate tegevus, kuna lisaks osalemisele

kartellikonfiguratsioonis A/R jagasid Euroopa ettevõtjad omavahel elektrikaablite projekte ka kartelli Euroopa konfiguratsioonis. Neil põhjustel kinnitas ta rikkumise raskusest tuleneva osakaaluna müügiväärtusest määra 19% Euroopa ettevõtjatele ja 17% teistele ettevõtjatele.

146 Hagejate kolme väiteosa tuleb analüüsida nendest kaalutlustest lähtudes.

a) Kolmanda väite esimene osa

147 Hagejad märgivad, et haldusmenetluses esitasid nad argumente, mis tõendavad, et vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumine ei mõjutanud suuremat osa elektrikaablite müüki. Nad väidavad, et keeldudes vähendamast osakaalu müügiväärtusest, et võtta arvesse rikkumise osalist ja suuresti ebatõhusat toimepanemist, tegi komisjon ilmse hindamisvea ja jättis vaidlustatud otsuse nende raskuskoefitsiendi vähendamise taotluse küsimuses põhjendamata.

148 Selle kohta täpsustavad hagejad esiteks, et „koduterritooriumi“ kokkulepe ei mõjutanud Euroopa turgu, kuna tehnoloogilistel ja logistilistel põhjustel ei kujutanud Jaapani ettevõtjad Euroopa tootjatele sellel turul endast tõelist ohtu. Seega ei oleks isegi kokkuleppe puudumisel vaidlustatud otsuses viidatud Euroopa hangete tulemus olnud teistsugune.

149 Teiseks väidavad hagejad, et kartell puudutas vaid väga väikest osa elektrikaablite müügist Euroopas. Nad märgivad, et asjaomasel ajavahemikul tegid nad kartelli raames Euroopas üle 4000 elektrikaablite müügitehingu. Vastuväiteteatises kirjeldati aga ainult vähem kui 100 hanke manipuleerimise juhtumit. Nad väidavad, et ei ole olemas maa- ja veealuste elektrikaablite Euroopa ühtset turgu, kus müük toimub samal viisil ja samades konkurentsitingimustes. Järelikult ei saanud komisjon ekstrapoleerida väikese osa elektrikaabliprojektide põhjal, muu hulgas transpordivõrgu haldajatele ette nähtud projektid, et tuvastada suurt turgu puudutav rikkumine. Hagejad väidavad veel, et komisjon ei tõendanud, et rikkumine mõjutas klientidele kohaldatavaid hindu või tarbijate makstavaid hindu.

150 Kolmandaks on hagejad seisukohal, et suurem osa vaidlustatud otsuse kohaldamisalasse kuuluva elektrikaablite müügi puhul ei olnud ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumine tõendatud.

151 Neljandaks väidavad hagejad, et isegi kui elektrikaablite müüki puudutava konkurentidevahelise kokkuleppe kohta oli tõendeid, siis enamikul juhtudel ei olnud seda kokkulepet võimalik täita. Põhjuste hulgas, mis takistasid kokkuleppe täitmist ja mille kohta nad toovad näiteid, viitavad nad ühele projektile, mis ei konkretiseerunud, kuna hange, mida kartelli raames arutati, tühistati, elektrikaablite tootjate legitiimse koostöö juhtumile, kliendi juhtumile, kes ei soovinud saada konkureerivaid pakkumusi eelkõige põhjusel, et ta oli huvitatud ühe konkreetse tootja patenditud tehnoloogiast, ning juhtumile, kus projekt anti ettevõtjale, kes kartellis ei osalenud, vaatamata asjaolule, et see projekt oli kartelliliikmete arutelude ese. Veel väidavad nad, et nende sisestruktuur takistas kokkuleppe täitmist, kuna kartellikohtumistel osalenud töötajad ei puutunud kokku pakkumusi ette valmistavate töörühmadega. Lisaks, elektrikaablite projektide väga pikk ettevalmistusprotsess ning klientide ja pakkumuste tehniliste kirjelduste muutumine muutsid esialgse konkurentidevahelise suhtluse ebatõhusaks.

152 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

1) Väidetav hindamisviga

153 Esiteks tuleb tõdeda, et oma argumentidega heidavad hagejad komisjonile sisuliselt ette seda, et ta ei võtnud trahvide kindlaksmääramise staadiumis arvesse rikkumise piiratud ulatust või lausa selle tegeliku mõju puudumist asjaomasel turul. Eelkõige väidavad nad, et põhilist osa vastuväiteteatise

esemeks olnud elektrikaablite müügist rikkumine ei „puudutanud“ ja et kokkulepe „ei saanud mõjutada kliente“, eelkõige neile kohaldatud hindu. Viimaks väidavad nad, et kartelli mõju nõrgestasid kartellist mittesõltuvad asjaolud.

154 Teiseks, mõni hagejate argument viitab ka tõendite puudumisele kokkuleppe olemasolu kohta. Lisaks, vastus, mille komisjon annab hagejate argumentidele, asetub samuti ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise olemasolu tõendamise valdkonda, eelkõige see, kas on vaja tõendada rikkumise tagajärgi, mille võib turu jagamises seisneva rikkumisena kvalifitseerida eesmärgil põhinevaks rikkumiseks. Komisjon väidab sisuliselt, et kui vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumine on eesmärgil põhinev rikkumine, siis ei tule vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale (vt 13. detsembri 2012. aasta kohtuotsus Expedia, C-226/11, EU:C:2012:795, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika) komisjonil tõendada selle mõju. Ta viitab ka kohtupraktikale, mille kohaselt konkurentsivastase eesmärgiga kokkuleppe kas või osalisest täitmisest piisab, et välistada võimalus, et see kokkulepe ei avalda mõju turule (25. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus Groupe Danone *vs.* komisjon, T-38/02, EU:T:2005:367, punkt 148).

155 Repliigis selgitasid hagejad oma seisukohti, märkides, et nende argumendid, mis puudutasid rikkumise piiratud toimepanemisest ja rikkumise mõju puudumist hindadele, on esitatud rikkumise raskuse, mitte selle olemasolu tuvastamise kohta. Hagejate sõnul tuleb konkurentsivastast kokkulepet, mida täielikult ei täidetud ja mis mingil juhul ei avaldanud mõju klientide tasutud hindadele, pidada vähem raskeks kui kokkulepet, mida täielikult täideti ja mis tekitas klientidele hinnatõusuga kahju.

156 Sellega seoses tuleb tõdeda, et enamik eespool punktides 153–155 kokkuvõtlikult esitatud hagejate argumente tulenevad sellest, et segi on aetud mõiste rikkumise „toimepanemine“, mis on toodud 2006. aasta trahvi arvutamise suuniste punktis 22, ning mõiste „tegelik mõju turule“, mida komisjon võib vastavalt suunistele määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ST] artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „1998. aasta trahvi arvutamise suunised“) trahvi kindlaksmääramisel arvesse võtta, kui see on mõõdetav. Ent käesolevas asja asjaoludele kohaldatava 2006. aasta trahvi arvutamise suuniste punktist 22 nähtub, et komisjon ei pea ta trahvi arvutamisel kasutatava rikkumise raskuse hindamisel raskendava või kergendava asjaoluna tingimata arvesse võtma tegelikku mõju turule või selle puudumist. Piisab, nagu käesolevas asjas, kui komisjoni aluseks võetava osakaalu müügiväärtusest tase, mille komisjon on kindlaks määranud, on põhjendatav muude teguritega, mis võivad selle sätte kohaselt mõjutada rikkumise raskuse kindlaksmääramist, nagu rikkumise laad, kõikide asjasse puutuvate ettevõtjate turuosa kokku ja rikkumise geograafiline ulatus.

157 Järelikult, kui hagejad üritavad oma argumentidega tõendada, et põhjustel, mis ei sõltu kartelliliikmete tahtest, ei saanud kartell avaldada mõju või tekitada oodatud tulemusi, tuleb need argumendid tagasi lükata.

158 Kui hagejata argumente tuleb aga mõista nii, et nad leiavad, et komisjon ei ole tõendanud rikkumise toimepanemist, siis ei saa samuti nendega nõustuda.

159 Nimelt tuleb märkida, et ainus hagejate esitatud argument, mida saaks rikkumise toimepanemisega seonduvaks pidada, on argument, mille kohaselt ei saanud Nexans France kokkuleppeid täita oma sisekorralduse tõttu, kuna kartellikohtumistel osalenud töötajad ei puutunud kokku pakkumusi ette valmistavate töörühmadega. See argument aga ei saa olla tulemuslik, kuna väidetav suutmatus rakendada kokkuleppe reegleid ei ole piisav, et lükata ümber komisjoni järeldus, mis põhineb vaidlustatud otsuses esitatud tõenditel, mida hagejad ei ole vaidlustanud, et Nexans France pidas sarnaselt teistele kartelliliikmetele üldiselt kinni „koduterritooriumi“ kokkuleppest ja osales „eksporditerritooriumidel“ teostatavate elektrikaablite projektide jaotamises Aasia tootjate ja Euroopa tootjate vahel ning Euroopa tootjate vahel neile määratud „eksporditerritooriumidel“ teostatavate elektrikaablite projektide ja Euroopa tootjate „koduterritooriumil“ teostatavate elektrikaablite projektide jaotamises.

2) Põhjendamiskohustuse väidetav rikkumine

160 Mis puudutab põhjendamise puudumise argumenti, siis olgu meenutatud, et ELTL artiklis 296 nõutud põhjendus peab vastama akti laadile ja sellest peab selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel võetud meetme põhjuseid mõista ja pädeval kohtul kontrolli teostada (29. septembri 2011. aasta kohtuotsus Elf Aquitaine *vs.* komisjon, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 147 ja seal viidatud kohtupraktika).

161 Käesolevas asjas tuleb märkida, et erinevalt hagejate väidetust esitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 1007 põhjuse, miks ta haldusmenetluses hagejate esitatud argumentidele vastates leidis, et üks ja vältav rikkumine pandi täielikult toime. Nimelt meenutas komisjon, et liidu kohtud on kinnitanud, et „see, et kokkuleppeid täielikult ei täideta, ei tähenda et salajasi kokkuleppeid tegelikkuses ei rakendatud“ ning et asjaolu, et „[tal] ei olnud tõendeid, mis kinnitaksid kokkumängu igas liikmesriigis ja osalisriigis, mida kartell hõlmas, ei tähenda, et kartelli ellu ei viidud“.

162 Lisaks vastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 1006 argumendile, mille hagejad samuti haldusmenetluses esitasid ja mille kohaselt ei mõjutanud rikkumine konkurentsi EMPs, väites, et kuna vaidlustatud otsuses karistatud kokkulepped kujutasid endast ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumist, siis ei olnud trahvi arvutamiseks vaja tõendada nende kokkulepete mõju taset turule või konkurentsile või seda arvesse võtta.

163 Sellega seoses on oluline rõhutada, et asjaolu, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 1006 esitatud selgituse põhjendamiseks 1413. joonealuses märkuses komisjoni viidatud kohtupraktika ei oma tähtsust ja et see selgitus ei ole sobiv alus keeldumisel võtta arvesse rikkumise tagajärgede väidetava puudumise kohta EMPs rikkumise raskuse hindamise staadiumis (vt eespool punkt 160), on tulemusetu, kuivõrd see on esitatud käesoleva argumendi põhjendamiseks.

164 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on põhjendamiskohustus oluline vorminõue, mida tuleb eristada põhistava osa sisulise põhjendatuse küsimusest, mis on vaidlusaluse akti sisulise õiguspärasuse küsimus. Seega on akti sisulist põhjendatust käsitlevad etteheited ja argumendid ainetud sellise väite raames, mis käsitleb põhjenduse puudumist või ebapiisavust (vt selle kohta 22. märtsi 2001. aasta kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, C-17/99, EU:C:2001:178, punktid 35–38, ning 15. juuni 2005. aasta kohtuotsus Corsica Ferries France *vs.* komisjon, T-349/03, EU:T:2005:221, punktid 52 ja 59).

165 Seega tuleb kolmanda väite esimene osa tagasi lükata.

b) Kolmanda väite teine osa

166 Hagejad märgivad, et vaidlustatud otsuse põhjendustest 998–1010 tuleneb, et komisjon suurendas kõigi ettevõtjate osakaalu müügiväärtusest 2% võrra, arvestades esiteks kõigi ettevõtjate turuosade kogusuurust ja teiseks rikkumise geograafilist ulatust. Nad väidavad, et see suurendamine ei ole põhjendatud osas, milles see tugineb turuosade kogusuurusele, sest osa liikmeid muutus rikkumise käigus, ja et teatud ettevõtjad liitusid rikkumisega tükk aega pärast 18. veebruari 1999 ning lõpetasid oma osalemise enne selle lõppkuupäeva 28. jaanuar 2009.

167 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

168 Selle kohta tuleb märkida, et kuigi kõik rikkumises osalenud ettevõtjad ei osalenud selles kogu asjasse puutuva ajavahemiku jooksul, nagu väidavad hagejad, olid esiteks enamiku kartelli eksisteerimise ajast sellesse siiski kaasatud Euroopa ja Jaapani peamised vee- ja maa-aluste kõrge- ja ülikõrgepinge elektrikaablite tootjad. Samuti tugevdasid kartelli väga pikka aega, 2001. aasta lõpust kuni 2006. aastani Euroopa keskmise suurusega tarnijate, nagu Brugg Kabel, nkt cables, Safran ja Silec

Cable osalemine ja 2002. aasta lõpust kuni 2005. aasta keskpaigani Lõuna-Korea tarnijate osalemine. Teiseks, nagu märgib komisjon, ilma et hagejad talle vastu vaidleksid, on väga väike asjasse puutuva turu nende osaliste arv, kes vaidlustatud otsuse adressaadid ei olnud. Neil asjaoludel tuleb põhjaliku kontrolli lõpus asuda seisukohale, et komisjon võis viga tegemata tuvastada, et vaidlustatud otsuse adressaadid kõik kokku moodustasidki peaaegu terve vee- ja maa-aluste kõrge- ja ülikõrgepinge elektrikaablite tootjate kogumi EMP turul. Komisjon võis ka õigesti asuda seisukohale, et see asjaolu, nagu ka kartelli peaaegu ülemaailmne geograafiline mõõde, millele hagejad vastu ei vaidle, muutis rikkumise raskemaks, muutes seetõttu osakaalu müügiväärtusest 2% võrra suuremaks.

169 Seega tuleb kolmanda väite teine osa tagasi lükata.

c) Kolmanda väite kolmas osa

170 Hagejad väidavad, et võrdse kohtlemise põhimõttega on vastuolus, et rikkumise raskuse arvessevõtmisel lähtus komisjon Euroopa ja Jaapani ettevõtjate puhul erinevast müügiväärtuse osakaalust.

171 Hagejad meenutavad, et müügiväärtuse osakaal, mida komisjon kohaldas Euroopa ettevõtjatele, oli teistele ettevõtjatele kohaldatuga võrreldes 2% võrra kõrgem. Selle erinevuse põhjendamiseks tõi komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 999 lisaks „kartellikonfiguratsiooni A/R“ jaotusmehhanismile esile asjaolu, et „täiendavalt jagas [nimetatud] kartelli Euroopa konfiguratsioon Euroopa tootjate vahel ära EMP teatud projektid“. Nad toonitavad aga, et komisjoni hinnangul „see täiendav tegevus, millega tegelesid ainult Euroopa tootjad, võimendas veelgi kahjulikku mõju konkurentsile, mida juba avaldas turgude jagamise kokkulepe Euroopa, Jaapani ja Lõuna-Korea tootjate vahel, ning järelikult ka rikkumise raskusastet“ ja et „Euroopa kartellikonfiguratsiooni põhjustatud täiendav konkurentsi moonutamine õigustas raskuse teguri tõstmist 2% võrra ettevõtjate puhul, kes osalesid selles kartelli osas“.

172 Hagejad vaidlevad sellele eristamisele vastu, väites esiteks, et „Euroopa kartellikonfiguratsioonis“ ei osalenud ainult Euroopa ettevõtjad. Nimelt tulenevat vaidlustatud otsusest, et Jaapani ja Lõuna-Korea ettevõtjad osalesid Euroopa klientide projektide teemalistes aruteludes. Teiseks on nad seisukohal, et komisjon ei ole tõendanud, kuidas see kartellikonfiguratsioon „võimendas veelgi [juba tekitatud] kahjulikku mõju konkurentsile“ või mis oli „täiendav konkurentsi moonutamine“, mida see kartellikonfiguratsioon põhjustas.

173 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

174 Olgu meenutatud, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale peab komisjon iga kord, kui ta otsustab määrata konkurentsiõiguse alusel trahve, järgima liidu õiguse üldpõhimõtteid, mille hulka kuulub võrdse kohtlemise põhimõte, nagu seda on tõlgendanud liidu kohtud. See põhimõte nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (vt 27. juuni 2012. aasta kohtuotsus Bolloré *vs.* komisjon, T-372/10, EU:T:2012:325, punkt 85 ja seal viidatud kohtupraktika ning 19. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus Mitsubishi Electric *vs.* komisjon, T-409/12, EU:T:2016:17, punkt 108 ja seal viidatud kohtupraktika).

175 Mis puudutab hinnangut Euroopa ettevõtjate tegevuse raskusele võrreldes Aasia ettevõtjate, eriti Jaapani ettevõtjate tegevusega, siis tuleb märkida, et komisjon kvalifitseeris vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumise üheks ja vältavaks rikkumiseks, mis koosnes kahest konfiguratsioonist: kartellikonfiguratsioon „A/R“ ja Euroopa kartellikonfiguratsioon. Esimene neist konfiguratsioonidest hõlmas esiteks „koduterritooriumide“ kokkulepet, millega Jaapani ja Lõuna-Korea ettevõtjad kohustusid lahkuma Euroopa „koduterritooriumilt“, mis jäi kartelli R-liikmetele, kes omakorda kohustusid lahkuma Jaapani ja Lõuna-Korea „koduterritooriumilt“, ja teiseks projektide, millest enamik asus ülejäänud maailmas ehk „eksporditerritooriumidel“, jagamise kokkulepet. Nagu nähtub punktist 12

eespool, oli nendest konfiguratsioonidest teise eesmärk jagada Euroopa ettevõtjate vahel ära Euroopa „koduterritooriumil“ asuvad projektid ja „eksporditerritooriumidel“ asuvad projektid, mis olid määratud teostamiseks Euroopa ettevõtjatele.

176 Põhjused, miks komisjon leidis, et need kaks kartellikonfiguratsiooni moodustavad ühe rikkumise, on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 527–619. Sellega seoses, mis puudutab neid kahte kartellikonfiguratsiooni ühendava sama eesmärgi olemasolu tingimust, järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 534 järgmist:

„Euroopa kartellikonfiguratsioon (nagu ka jaotamine Aasia ettevõtjate vahel) toimis peaaegu ülemaailmsest kokkuleppest sõltuvana ja andis sellele toime. Nimelt kandis Euroopa koordinaator Euroopa R kohtumistel ette, mida oli arutatud A/R kohtumistel […] Selleks korraldasid osalised R kohtumisi tihti vähe aega pärast A/R kohtumisi […] Lisaks väljendasid osalejad R kohtumistel oma huvi eksporditerritooriumide projektide vastu, mis tulid läbi arutada A/R kohtumistel. Samuti teavitati A/R kohtumistel osalenuid Euroopa kartellikonfiguratsiooni peamistest aruteluteemadest. Nii oli [viimane] tervikplaani lahutamatu osa.“

177 Komisjon pidas enamikku Jaapani ja Lõuna-Korea ettevõtjaid vastutavaks kartellis kui tervikus, sealhulgas selle Euroopa konfiguratsioonis osalemise eest. Eelkõige tuvastas ta kogu kartelli osas kartelli tuumikusse kuuluvate Jaapani ettevõtjate Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable ja nende ühisettevõtja J–Power Systemsi ning Furukawa Electricu ja Fujikura ning nende ühisettevõtja Viscase vastutuse.

178 Siiski eristas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 537 erinevate ettevõtjate poolt kartellis osalemise taset. Nimelt märkis ta järgmist:

„Kartelli liikmete tuumik (Nexans, Pirelli/Prysmian, Furukawa [Electric], Fujikura ja Viscas, [Sumitomo Electric Industries], [Hitachi Cable] ja [J–Power Systems]) oli sama nii [maa- kui veealuste] elektrikaablite puhul ja kohaldas samal ajal nii koduterritooriumi [kokkulepet] kui ka eksporditerritooriumi projektide jaotamise kokkulepet. Kuigi objektiivsetel põhjustel Jaapani ja Lõuna-Korea ettevõtjad Euroopa kartellikonfiguratsioonis ei osalenud, võtsid Nexans ja Pirelli/Prysmian aktiivselt osa mõlemast.“

179 Selle järelduse tõttu tuvastas komisjon hagejate argumentides viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 999, et Euroopa ettevõtjate toime pandud rikkumist tuleb pidada raskemaks kui Jaapani ettevõtjate oma, ja et nende osalemise tõttu „Euroopa kartellikonfiguratsioonis“ tuleb Euroopa ettevõtjate osakaalu müügiväärtusest, mida võetakse arvesse trahvi põhisumma arvutamisel, suurendada 2% võrra.

180 Selle kohta tuleb märkida, et asjaolu, millele tuginevad hagejad, et „Euroopa kartellikonfiguratsioonis“ osalemise seisukohast oli Jaapani ettevõtjate osalemine sarnane Euroopa ettevõtjate omaga, ei ole isegi siis, kui see osutuks tõeseks, niisugune, et see seaks kahtluse alla komisjoni järelduse, mille kohaselt oli EMP projektide jagamine täiendav tegur, mida tuli karistada rikkumise raskusest tuleneva täiendava protsendiga.

181 Nimelt, esiteks tuleb märkida, et lisaks „kartellikonfiguratsioonile A/R“, mille raames Euroopa ja Aasia ettevõtjad leppisid muu hulgas kokku teineteise „koduterritooriumile“ mittesisenemises, jagasid Euroopa tootjad, sealhulgas hagejad, omavahel ära ka kartelli R liikmetele määratud erinevad elektrikaablite projektid. Täpsemalt, nagu nähtub ka vaidlustatud otsuse põhjendusest 73, puudutas see jaotus nii „eksporditerritooriumide“ projektide määramist selle konfiguratsiooni raames, kui ka nende projektide jaotust, mis olid nendele liikmetele määratud „koduterritooriumi“ kokkuleppe alusel, see tähendab nende projektide jaotust, mis asusid Euroopa „koduterritooriumil“. Teiseks tuleb märkida, et kuigi projektide jaotus selles kartellikonfiguratsioonis ja projektide jaotus Euroopa

kartellikonfiguratsioonis olid omavahel tihedalt seotud, nagu komisjon selgitab nimetatud otsuse põhjenduses 534, toimus viimati nimetatud konfiguratsioonis veel täiendav projektide jagamine üksikasjalikumalt, kui „kartellikonfiguratsiooni A/R“ olemasolevad jaotusreeglid ette nägid.

182 Lisaks, erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, pole mingit kahtlust selles, et maa- ja veealuste kõrgepinge elektrikaablite projektide jagamisega „Euroopa kartellikonfiguratsioonis“ võimendati veelgi konkurentsi kahjustamist EMPs, mida oli põhjustanud selle „kartellikonfiguratsioon A/R“.

183 Seega, nagu väidab ka komisjon, oli põhjendatud, et „Euroopa kartellikonfiguratsioonis“ osalenud tootjate, eriti Euroopa tootjate rikkumise raskuse hindamisel võetakse arvesse täiendavat kahju, mida tekitati konkurentsile EMPs.

184 Sellest tuleneb, et hagejate argument, mille kohaselt sisuliselt komisjon tegi hindamisvea, kui ta järeldas, et Jaapani ettevõtjad ei osalenud „Euroopa kartellikonfiguratsioonis“ samal määral kui Euroopa ettevõtjad, ei oma mingit tähtsust küsimuses, kas hagejate suhtes võrdse kohtlemise põhimõtet rikuti.

185 Nimelt õigustaks see argument, kui eeldada, et see on põhjendatud, Jaapani ettevõtjate puhul aluseks võetud müügiväärtuse protsendi suurendamist.

186 Ent see argument on asjasse puutumatu hagejate rikkumise raskuse arvessevõtmisel aluseks võetud müügiväärtuse protsendi seisukohast, kuna võrdse kohtlemise põhimõte ei saa anda õigust ebaseadusliku kohtlemise mittediskrimineerivale kohaldamisele (11. septembri 2002. aasta kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, T-13/99, EU:T:2002:209, punkt 479).

187 Eeltoodust tuleneb, et kolmanda väite kolmas osa, nagu ka kolmas väide tervikuna tuleb tagasi lükata.

188 Kuna trahvi muutmise nõuete põhjendamiseks esitatud hagejate väited ja argumendid on tagasi lükatud ja kuna puuduvad tõendid, mis võiksid käesolevas asjas põhjendada nende trahvisummade vähendamist, siis tuleb need nõuded rahuldamata jätta.

189 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

IV. Kohtukulud

190 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, jäetakse kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele hagejate kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Nexans France SAS-ilt ja Nexans SA-lt.

Collins Kancheva Barents

Kuulutatud avalikul kohtuistungil Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust 1

A. Hagejad ja asjasse puutuv valdkond 2

B. Haldusmenetlus 2

C. Vaidlustatud otsus 3

1. Rikkumine 3

2. Hagejate vastutus 4

3. Määratud trahvid 4

II. Menetlus ja poolte nõuded 5

III. Õiguslik käsitlus 5

A. Tühistamisnõuded 6

1. Esimene väide, et puudub õiguslik alus, rikutud on kontrolliotsust, kaitseõigusi, määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikeid 2-4 ning harta artiklit 7 6

a) Kontrolli käik 7

b) Vaidlusaluste meetmete õigusliku aluse väidetav puudumine 8

c) Kontrolliotsuse väidetav rikkumine 10

d) Kaitseõiguste väidetav rikkumine 11

e) Määruse nr 1/2003 artikli 20 lõigete 3 ja 4 väidetav rikkumine 12

f) Harta artikli 7 väidetav rikkumine 13

2. Teine väide, et hagejate rikkumises osalemise alguskuupäeva kindlaksmääramisel on tehtud hindamisviga 14

B. Määratud trahvide vähendamise nõuded 19

1. Nexans France'i rikkumises osalemise kestusega seoses komisjoni tehtud vead 19

2. Kolmas väide, et trahvisummade arvutamisel kasutatava raskusest tuleneva koefitsiendi kindlakstegemisel on tehtud ilmne hindamisviga ja rikutud põhjendamiskohustust ning võrdse kohtlemise põhimõtet 20

a) Kolmanda väite esimene osa 21

1) Väidetav hindamisviga 21

2) Põhjendamiskohustuse väidetav rikkumine 23

b) Kolmanda väite teine osa 23

c) Kolmanda väite kolmas osa 24

IV. Kohtukulud 26